

**Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi
RAY Network**

**Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve
Kapasite Geliştirme (RAY-CAP)**

TÜRKİYE ARA RAPORU 2016

Türkiye Ulusal Ajansı

Program İzleme Koordinatörlüğü
Gençlik Hareketlilik Koordinatörlüğü
Gençlik Çalışmaları Koordinatörlüğü

Yazarlar:

Yrd. Doç. Dr. Asuman GÖKSEL
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü
Doç. Dr. Özgehan ŞENYUVA
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü

Optimar Danışmanlık, Tanıtım, Araştırma ve Organizasyon A.Ş.

Aralık, 2016

İçindekiler

Kısaltmalar	5
Giriş	7
1. Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi (RAY)	9
1.1 RAY nedir?	9
1.2 RAY Network'ün amaç ve hedefleri	9
1.3 RAY araştırma faaliyetleri	11
2. Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme	
RAY Araştırma Projesi (RAY-CAP)	12
2.1 RAY-CAP nedir?	12
2.2 Amaçlar ve hedefler	13
2.3 Araştırma soruları	14
2.4 Araştırma tasarımı	15
2.5 Örneklemin profili.....	18
2.6 Planlanan çıktılar.....	19
2.7 RAY-CAP araştırmasının kavramsal çerçevesi	19
2.7.1. Erasmus+/Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması ve yaygın eğitim/öğrenme	20
2.7.2. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması yeterlikleri	23
2.7.3. Uluslararası/Avrupa gençlik çalışması yeterlikleri için mevcut çerçeveler ..	24
2.7.4 Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması yeterlikleri için RAY-CAP kavramsal çerçevesi.....	25
3. Türkiye'de Gençlik Çalışmaları	27
3.1. Türkiye'de gençlik politikası bağlamında gençlik çalışmaları	27
3.2. Kurumsal arka plan	30
3.3. Türkiye'de gençlik çalışmalarının aktörleri	35
3.3.1. Kamu kuruluşları.....	35
3.3.2. Sivil aktörler.....	38
3.3.3. Özel aktörler.....	42
3.3.4. Diğer aktörler	43
3.3.5. Türkiye Ulusal Gençlik Konseyi.....	44
3.4. Türkiye'de gençlik çalışması uygulamaları	45
4. RAY-CAP Ülke Araştırması: Türkiye	46

5. RAY-CAP Türkiye: İlk Bulgular	51
5.1. Faaliyetlerden beklentiler ve motivasyon	51
5.2. Gençlik çalışması pratiklerindeki değişiklikler ve kısa dönem etkiler	53
5.2.1. Gençlik çalışmalarında tematik öncelikler.....	53
5.2.2. Gelecek perspektifleri ve gençlik çalışması arzusu	54
5.2.3. Çıktıların gençlik çalışmaları pratiğine ilgililiği	57
5.2.4. Katılımcılar için kurumsal destek	58
5.2.5. Deneyimlerin aktarımı ve kurumsal çevre üzerindeki etki	60
5.3. Kişisel gençlik çalışmaları yeterlikleri üzerindeki etki	61
5.3.1. Kişisel gelişim alanları	61
5.3.2. Uygulanan yöntemler ve eğitim yaklaşımları	66
5.3.3. AB değerleri, AB konuları ve Avrupa Birliği imajı.....	67
5.3.4. Kültürlerarası öğrenme ve eğitim	69
5.4. Ağ kurma ve işbirliği üzerinde etki.....	71
Sonuçlar	74
Kaynakça	79
Ek 1: RAY-CAP Ulusal Veri Tabanında yer alan görüşmecilerin listesi	82
Ek 2: Diğer Görüşmecilerin Listesi	83

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
AGH	Avrupa Gönüllü Hizmeti
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
GENESIS	Jenerasyon ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü
KA1	Ana Eylem 1
KA2	Ana Eylem 2
RAY Network	Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi – RAY Networkü
RAY-CAP	Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme RAY Araştırma Projesi
RAY-LTE	Erasmus+: Gençlik Programı'nın Katılımcılık ve Vatandaşlık üzerinde Uzun Dönemli Etkileri RAY Araştırma Projesi
RAY-MON	Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi ve İzlenmesi RAY Araştırma Projesi
SALTO	Destek, İleri Düzey Öğrenme ve Eğitim Fırsatları
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
STÖ	Sivil Toplum Örgütleri
TCA	Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri

Giriş

Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi (RAY), hâlihazırda 29 ülkedeki¹ Erasmus+: Gençlik Ulusal Ajansları ve onların araştırma ortaklarından oluşan RAY Network tarafından yürütülen ortak bir araştırma inisiyatifidir. RAY Network özellikle Erasmus+: Gençlik Programı çerçevesinde, uluslararası gençlik çalışmaları ve Avrupa'daki gençlerin öğrenme hareketliliği konularının daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda, 2012'den bu yana RAY Network'ün bir ortağı olan Türkiye Erasmus+ Ulusal Ajansı, RAY Network tarafından geliştirilen bir dizi araştırmada yer almaktadır.

Erasmus+ Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme Araştırma Projesi (RAY-CAP), RAY Network tarafından “Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi” çerçevesinde yürütülen projelerden biridir. RAY-CAP araştırması verileri, 16 ülkedeki RAY Network ortakları tarafından Ağustos 2015 ve Ağustos 2016 arasında toplanan nicel mülakatlar vasıtasıyla toplanmıştır. Mülakatlar Avrupa Birliği Erasmus+: Gençlik Programı (2014-2020) tarafından finanse edilen eğitim ve ağ kurma projelerinin katılımcılarına yöneliktir. RAY-CAP projesi Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Fransa, Almanya, Slovenya ve Türkiye'deki RAY Network ortaklarının işbirliği ile Avusturya'da bulunan Jenerasyon ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü (GENESIS) tarafından tasarlanmıştır.

Bu Ara Rapor RAY-CAP araştırmasının projesinin Türkiye için ilk bulgularını sunmak üzere hazırlanmıştır. Rapor, giriş ve sonuç bölümlerine ek olarak beş bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde, Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırma Temelli Analizi ve İzlenmesi (RAY) girişiminin kısa bir özeti sunulmaktadır. İkinci bölüm, RAY-CAP araştırmasının amaç ve hedeflerini, araştırma sorularını, araştırma tasarımını, örneklemin profilini, planlanan çıktıları ve kavramsal çerçevesini sunarak Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme RAY Araştırma Projesi'nin (RAY-CAP) çerçevesini çizmektedir. Üçüncü bölümde,

---

¹ Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Hırvatistan, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya ve Türkiye.

Türkiye’de gençlik çalışması kavramı gençlik politikası, kurumsal arkaplan, aktörler ve gençlik çalışması uygulamaları bağlamında ayrıntılı bir biçimde tartışılmaktadır. Dördüncü bölüm Türkiye’de gerçekleştirilen RAY-CAP araştırmasının aşamalarını ve geniş örneklemin özelliklerini sunarken, beşinci bölüm ilk bulguların analizine yoğunlaşmaktadır.

1. Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi (RAY)

1.1 RAY nedir?

Erasmus+: Gençlik Programı'nın Araştırmaya Dayalı Analizi (RAY), Gençlik Programı çerçevesinde oluşturulan ortak bir araştırma girişimidir. Girişim, 2007 yılında Avrupa Birliği'nin Gençlik Programı'nın (2007-2013) (öğrenme) süreç ve etkilerinin ve uygulamasının incelenmesi için başlatılmıştır². RAY girişimi, 29 ülkede bulunan 31 Erasmus+ Gençlik Programı Ulusal Ajansı³ ve bunların araştırma ortaklarını kapsayan⁴ bir network, RAY Network, aracılığıyla kendi kendini yöneten bir inisiyatiftir.

2014 yılına kadar, RAY Network, öncelikle Gençlik Programı'nın proje katılımcıları ve proje liderleri gibi programa dâhil olan aktörler üzerindeki etkilerini, yeterlik gelişimi ve öğrenme (süreçleri) ve Gençlik projelerinde öğrenmeyi teşvik eden önlemler bağlamında inceleyen araştırmalar yürütmüştür⁵. Ayrıca, RAY, programın izlenmesine katkıda bulunacak bir şekilde, Gençlik Programı'nın ve program kapsamında finanse edilen projelerin uygulamalarını araştırmıştır⁶. Erasmus+ Programı'nın (2014-2020) başlatılmasıyla birlikte, RAY Network araştırma çerçevesini Erasmus+: Gençlik Programı'na uyarlamıştır.

1.2 RAY Network'ün amaç ve hedefleri⁷

RAY Network'ün genel amacı, özellikle Erasmus +: Gençlik Programı kapsamında, uluslararası gençlik çalışması ve Avrupa'da gençlik öğrenme hareketliliğinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktır. Bu bağlamda, RAY gençlik alanında araştırma, politika ve uygulama arasındaki işbirliğini ve diyalogu önemsemektedir. Dahası, RAY genel anlamda bu alandaki araştırmalara ve ilgili teori gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

---

² RAY Network Misyon Bildirgesi, Nihai Taslak, Sürüm 25.4.2016.

³ Avusturya, Belçika (Flamanca konuşan topluluk), Belçika (Fransızca konuşan topluluk), Belçika (Almanca konuşan topluluk), Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Hırvatistan, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, Türkiye ve Birleşik Krallık.

⁴ RAY Network çalışması Innsbruck Üniversitesi tarafından GENESIS (Jenerasyon ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü) işbirliği ile koordine edilmektedir.

⁵ RAY Network Misyon Bildirgesi, Nihai Taslak, Sürüm 25.4.2016.

⁶ RAY Network'ün önceki yayınları şu adreste bulunabilir: <http://www.researchyouth.net/publications/>.

⁷ Bu bölüm, RAY Network Misyon Beyannamesi, Nihai Taslak, Sürüm 25.4.2016'dan uyarlanmıştır.

RAY'ın stratejik hedefleri şunlardır:

- Özellikle Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki uluslararası gençlik çalışmalarının ve öğrenme hareketliliği uygulamalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın amaç ve önceliklerini doğrultusunda izlenmesine katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın proje düzeyindeki uygulamaların (projelerin geliştirilmesi ve uygulanması) yanı sıra program seviyesindeki (programın tanıtımı, desteklenmesi, yönetimi vb.) uygulamasında kalitenin sağlanması ve kalite gelişimine katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın ve 2020'den sonra Erasmus+ Gençlik Programı'nı takip edecek programın geliştirilmesine katkıda bulunmak;
- Özellikle uluslararası gençlik çalışmaları ve öğrenme hareketliliği bağlamında, gençlik alanında yaygın eğitimin ve öğrenmenin tanınırlığına katkıda bulunmak;
- Gençlik politikasının kanıta dayalı ve araştırma temelli bir şekilde geliştirilmesine her seviyede ve AB Gençlik Stratejisi'nin (2010-2018) uygulanması gibi politika süreçleri ile ilgili olarak, örneğin Avrupa Konseyi gibi stratejik ortaklıklar çerçevesinde katkıda bulunmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın görünürlüğüne ve tanıtımına katkıda bulunmak.

Dahası, RAY'ın araştırma ile ilgili bazı hedefleri vardır. Bunlar:

- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin, projelere dâhil olan aktörler üzerindeki - bireyler seviyesinde (gençler/gençlik çalışanları/proje liderleri), sistemik düzeyde (gençlik grupları/kuruluşları/organları, yerel proje ortamları/toplulukları, gençlik yapıları, gençlik çalışmaları, gençlik politikası) ve kolektif düzeyde (geniş anlamıyla halk) - (kısa ve uzun dönem) sonuç ve etkilerini araştırmak;
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinde uygulanan eğitim ve öğrenme yaklaşımlarını, yöntemlerini ve süreçlerini, özellikle de öğrenme süreçlerini teşvik ve desteklemedeki etkinlikleri bakımından incelemek;
- Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin uygulanmasını, özellikle proje katılımcılarının, proje liderlerinin ve kuruluşların profiline göre ve ayrıca proje metodolojileri ve proje yönetimi bağlamında incelemek;

- 2014-2020 program dönemi boyunca Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında uluslararası gençlik çalışması ve öğrenme hareketliliği pratiklerinin nasıl geliştirildiğini incelemek;
- RAY araştırma bulguları doğrultusunda ulusal ve Avrupa düzeyinde politika geliştirmeyi araştırmak.

RAY Network, stratejik ve araştırma ile ilgili hedefleri bağlamında, gençlikten sorumlu ulusal yetkililer, Avrupa Komisyonu ve ilgili kurumlarla yakın işbirliğini hedeflemektedir ve gençlik araştırmalarında yer alan gençlik araştırmacıları, araştırma kurumları ve araştırma ağlarıyla olduğu kadar özellikle uluslararası ve/veya kültürlerarası boyuttaki araştırmalarla da öğrenme hareketliliği ve yaygın eğitim/öğrenim üzerine bir fikir alışverişi ortamı geliştirmeyi amaçlamaktadır.

1.3 RAY araştırma faaliyetleri

Erasmus+ Programı'nın başlamasıyla birlikte, RAY Network araştırma çerçevesini Erasmus+: Gençlik Programı (2014-2020) kapsamına uyarlamış ve üç farklı araştırma projesi geliştirmiştir:⁸

- 2009-2013 yılları arasında RAY Network'ün ana faaliyetinin ("Standart Araştırmalar") geliştirilmesi ile oluşturulmuş, Erasmus+ Gençlik Programı'nın izlenmesi ve geliştirilmesine olduğu kadar program tarafından desteklenen projelerin kalitesinin artırılmasına da katkıda bulunmayı hedefleyen, Erasmus+ Gençlik Programı'nın araştırma temelli analizi ve izlenmesi projesi (RAY-MON);⁹
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın, programa dâhil olan aktörlerin katılımı ve vatandaşlıkları üzerindeki uzun dönemli etkilerini, özellikle de katılım ve vatandaşlık yeterlikleri ve pratikleri bağlamında, araştırma projesi (RAY-LTE);¹⁰
- Erasmus+ Gençlik Programı'nın eğitim/destek faaliyetlerine dâhil olan gençlik çalışanları ve gençlik liderlerinin, yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirmesi olanakları hakkında, Erasmus+ Gençlik Programı'nın dâhil olan kuruluşlara olan etkisini de ayrı bir modülde kapsayacak şekilde, hazırlanan bir araştırma projesi (RAY-CAP)¹¹

⁸ <http://www.researchyouth.net/scope/>.

⁹ Bu etkinlik, tüm RAY Network ortaklarının ortak bir faaliyetidir.

¹⁰ RAY-LTE katılımcı ülkeleri Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İtalya, Malta, Hollanda, Slovenya ve İsveç'tir.

¹¹ RAY-CAP katılımcı ülkeleri Avusturya, Belçika (Flamanca konuşan topluluk), Çek Cumhuriyeti, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Macaristan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Hollanda, Polonya, Romanya, Slovenya ve Türkiye'dir.

2. Erasmus+: Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme RAY Araştırma Projesi (RAY-CAP)¹²

2.1 RAY-CAP nedir?

Erasmus+ Gençlik Programı'nda Yeterlik Gelişimi ve Kapasite Geliştirme Araştırma Projesi (RAY-CAP), RAY Network çerçevesinde yürütülen üç araştırma projesinden biridir. Proje, Erasmus+ Gençlik Programı'na katılan gençlik çalışanları ve gençlik liderleri için eğitim ve destek faaliyetlerinin süreçlerini, çıktılarını ve etkilerini, özellikle de Erasmus+ Gençlik Programı projelerinin geliştirilmesi ve uygulanması için KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği, KA2-Stratejik Ortaklıklar¹³, Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) ve diğer destek mekanizmaları çerçevesinde finanse edilen eğitim faaliyetleri kapsamında incelemek için özel olarak tasarlanmıştır. Genel olarak araştırma projesi, bu faaliyetlerin gençlik çalışanlarının ve gençlik liderlerinin yeterlik gelişimine nasıl katkıda bulunduğunu; gençlik çalışması pratiklerine nasıl katkıda bulunduğunu; ve Erasmus+ Gençlik Programı'na katılan kuruluşları nasıl etkilediklerini araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırma projesi aynı zamanda Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki eğitim ve destek faaliyetlerinin sistematik etkisinin daha iyi anlaşılmasına ve Erasmus+ Gençlik Programı içinde Ulusötesi İşbirliği Faaliyetlerinin (TCA) kalite geliştirme ve stratejik planlamasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bu araştırma projesinin geliştirilmesi ve izlenmesi için çalışma grubu, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Almanya, Fransa, Slovenya ve Türkiye'deki RAY Network ortaklarının temsilcilerinden oluşmaktadır ve araştırma araçları Jenerasyon ve Eğitim Bilimleri Enstitüsü (GENESIS) tarafından RAY-CAP proje ortakları ile işbirliği içinde tasarlanmıştır.

---

¹² Bu bölüm, bir dizi RAY Network belgesine dayanarak geliştirilmiştir. Bu belgeler şunlardır: Erasmus+ Gençlik Programı'nda yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirme RAY Network araştırma projesi: Genel Tasarım, 6 Haziran 2016; Erasmus+ Gençlik Programı'nda yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirme araştırma projesi – Mülakat yönergeleri, Katılımcılar ile Mülakatlar (1) ve (2), 26 Ocak 2016; ve Erasmus+ Gençlik Programı'nda yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirme araştırma projesi, Mülakat Yönergesi Modül (B): Eğitim/destek faaliyetleri/gençlik çalışanlarının hareketliliği katılımcıları ile Mülakat (3), 28 Ekim 2016.

¹³ KA2 projeleri, sistemik etkiler modülünün (C) örnekleme uygunluğunun analizi çerçevesinde bu araştırma projesine dâhil edilmiştir.

KA1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği nedir?¹⁴

Erasmus+ Program Rehberi, gençlik çalışanlarının eğitim ve ağ oluşturma faaliyetlerini, “gençlik çalışanlarının mesleki gelişimini, yurtdışında gençlik çalışmalarında faal olan bir kuruluşa gerçekleştirilen uluslararası/uluslarüstü seminerler, eğitim kursları, irtibat kurma faaliyetleri, çalışma ziyaretleri vb. veya iş gölgeleme/gözlem dönemleri faaliyetlerini uygulanması yoluyla” destekleyen faaliyetler olarak belirtmektedir. Bu faaliyetlerin katılan gençlik çalışanları için faydaları, faaliyetlerin katılımcıların kuruluşlarının kapasite gelişimine yaptığı katkı ve faaliyetlerin gençlik çalışanlarının gündelik çalışmalarına etkisi olarak değerlendirilmektedir. KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği faaliyetleri, bu projelere katılmak için programın yararlanıcıları tarafından hazırlanmış ve fon almak için Erasmus+ Programı’na sunulmuş projeleri kapsamaktadır.

Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) nedir?¹⁵

Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA), Erasmus+ Programı’nın sistematik düzeyde kalite ve etkisini arttırmayı amaçlamaktadır. TCA, Erasmus+ ile ilgili temalar üzerine çeşitli etkinlikler, seminerler, çalıştaylar, eğitim kursları ve ortaklık oluşturma faaliyetlerini içermektedir. TCA’nın başlıca hedef grupları, gençlik alanında aktif olan bireyler ve kuruluşları kapsayacak şekilde gençlik ve eğitim ve öğretim paydaşları; mesleki eğitim ve öğretim ve yetişkin eğitimi sağlayıcıları; ve eğitim ve gençlik politikasından sorumlu yerel, bölgesel veya ulusal düzeyde kamu kurumlarıdır. TCA faaliyetleri katılımcılar için Avrupa çapında benzer veya farklı alanlardan gelen kuruluşlar ile irtibat kurma ve işbirliği yaratma ve/veya bunu geliştirme; Erasmus+ hakkında bilgi ve pratik beceriler kazanma ve proje fikirleri konusunda desteğe ulaşma; ve projelerinin sonuçlarını Avrupa düzeyinde yaygınlaştırma anlamında fayda sağlamayı amaçlamaktadır. TCA etkinliklerinin KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği Projelerinden farkı, TCA etkinliklerinin ulusal bakanlıklar ve Avrupa Komisyonu ya da SALTO (Destek, İleri Düzey Öğrenme ve Eğitim Fırsatları) Ağı ile iletişim içerisinde Erasmus+ Ulusal Ajansları tarafından düzenlenmesidir.¹⁶

2.2 Amaçlar ve hedefler

RAY-CAP araştırma projesinin amacı, özellikle de gençlik çalışması eğitiminin ve gençlik çalışanlarının çalışmalarının, gençlik alanındaki kuruluşların ve Erasmus+ Gençlik Programı Ulusal Ajanslarının kalite gelişimine yaptığı katkı bağlamında, gençlik alanında Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında uluslararası işbirliğinin faydalarına ilişkin kanıtları araştırmaktır. Bu kanıtların, gençlik alanında uluslararası işbirliğinin görünürlüğüne ve tanınmasına katkıda bulunması beklenmektedir.

RAY-CAP araştırma projesinin özellikli hedefleri şöyledir:

¹⁴ Erasmus+ Program Rehberi, Sürüm 1 (2017): 20/10/2016, s.79. Çevrimiçi olarak şu adresten ulaşılabilir: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus/files/files/resources/erasmus-plus-programme-guide_en.pdf

¹⁵ Bu kutucuktaki bilgiler <https://www.erasmusplus.org.uk/transnational-cooperation-activities> ve <https://www.salto-youth.net/rc/training-and-cooperation/nationalagencies/> adreslerinden derlenmiştir.

¹⁶ <https://www.salto-youth.net/>.

- Gençlik alanında, özellikle de Erasmus+ Gençlik Programı (TCA dâhil olmak üzere) çerçevesinde, eğitim ve destek faaliyetlerine katılım yoluyla gençlik çalışanlarının ve liderlerinin yeterlik gelişimini araştırmak¹⁷;
- Eğitim ve destek faaliyetlerin öğrenme çıktılarının uygulamaya nasıl aktarıldığını araştırmak;
- Eğitim ve destek faaliyetlerinin Erasmus+ Gençlik Programı'na dâhil olan kuruluşlar üzerindeki uzun dönemli sistemik etkilerini araştırmak.

2.3 Araştırma soruları

RAY-CAP araştırmasının yukarıda belirtilen amaç ve hedeflerini işlevsel hale getirmek için bazı genel araştırma soruları geliştirilmiştir. Bunlar:

- Erasmus+ Gençlik Programı içindeki eğitim ve destek faaliyetleri (özellikle KA1 ve KA2 çerçevesinde) gençlik çalışanlarının ve gençlik liderlerinin yeterlik gelişimi ve profesyonelleşmelerine nasıl katkıda bulunmaktadır?
- Eğitim/destek faaliyetlerinin etkisi kapsamında Avrupa boyutu nedir?
- Öğrenme çıktıları uygulamaya nasıl aktarılır?
- Erasmus+ Gençlik Programı içindeki eğitim ve destek faaliyetleri, bu kuruluşların dâhil olduğu diğer Erasmus+ Gençlik Programı faaliyetleri ile birlikte, programa katılan kuruluşların gelişimine nasıl katkıda bulunur?
- Bulgular, özellikle de yaygınlaştırma faaliyetleri yoluyla, Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki, Ulusal Ajansların çalışmaları da dâhil olmak üzere, eğitim/destek stratejilerinin ve gençlik çalışması/eğitimi/destek pratiğinin kalitesinin geliştirilmesine, nasıl katkıda bulunabilir?
- Bulgular gençlik politikasının gelişimine nasıl katkıda bulunabilir?

Aynı kapsamda, bir dizi özellikli araştırma sorusu RAY-CAP araştırmasına da rehberlik etmektedir:

- Erasmus+ Gençlik Programı içerisinde eğitim/destek faaliyetleri yoluyla hangi temel yeterlikler ve (uluslararası) gençlik çalışması yeterlikleri geliştirilmektedir? Bunlar ne ölçüde geliştirilmiştir?

---

¹⁷ RAY-CAP bağlamında “yeterlik gelişimi”, RAY-CAP araştırmasının Kavramsal Çerçevesi Bölüm 2.7 altında daha ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

- Kalite standartlarına ve profesyonelleşmeye odaklanan anahtar yeterliklerin ve (uluslararası) gençlik çalışması yeterliklerinin gelişimi, Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki eğitim/destek faaliyetlerinde nasıl yer almaktadır?
- Bu yeterlikleri geliştirme konusunda hangi eğitim yaklaşımları, metodolojileri ve diğer faktörler başarılıdır? Bu yeterliklerin gelişimini güdüleyen faktörler nelerdir?
- Farklı eğitim sağlayıcı türleri, eğitim formatları ve eğitim ve destek faaliyetleri türlerine bağlı olarak eğitim süreçleri ve çıktıları arasındaki farklar nelerdir?
- Erasmus+ Gençlik Programı'na katılım, olanakları kısıtlı gençlerin dâhil edilmesine nasıl katkıda bulunmaktadır?
- Gençlik çalışanlarının ve gençlik liderlerinin eğitim ve destek faaliyetlerine katılımını tetikleyen faktörler nelerdir?

2.4 Araştırma tasarımı

Tüm genel ve özellikli araştırma soruları RAY-CAP araştırması için üç modülün geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bunlar:

- A. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki eğitim/destek faaliyetlerinin katılımcılarının yeterlik gelişimi modülü (Bireysel düzey); (Modül A)
- B. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki eğitim/destek faaliyetlerinde öğrenilenlerin uygulamaya aktarılmasına ilişkin modül (geliştirilen yeterliklerin kullanılması) (Bireysel düzey); (Modül B)
- C. Eğitim/destek faaliyetlerinin özellikle dahil olan kuruluşlar (gençlik kuruluşları, eğitim sağlayıcılar, Ulusal Ajanslar) açısından, (uzun vadeli etkiler dahil) sistemik etkileri üzerine modül. (Sistemik düzey) (Modül C)

Yeterlik gelişimi modülü (Modül A) ilk olarak, 2009-2014 arasında gerçekleştirilmiş RAY “Standart Araştırması” ve “Özel Araştırma” sonuçlarını; gençlik çalışmaları yeterlikleri literatürü de dâhil olmak üzere yeterlik gelişimi konusunda mevcut literatür ve çalışmaları; ve Ulusal Ajansların Eğitim ve İşbirliği Faaliyetleri (2007-2013) izleme raporlarını gözden geçirmiş ve analiz etmiştir. Bu modülde, Erasmus+ Programı Ulusal Ajanslarında Ulusötesi İşbirliği Faaliyetlerinin uygulanmasından sorumlu kişilerle yapılan bir araştırma (standart anketler) yanı sıra, literatür taramasına dayalı olarak,

RAY-CAP araştırmasının temelini oluşturmak üzere bir “gençlik çalışması yeterlikleri” (uluslararası gençlik çalışması da dahil olmak üzere) çerçevesi hazırlanmıştır.

Bu modülde gençlik çalışması yeterliklerinin geliştirilmesinin temel boyutlarını ve pratikteki kullanımlarını incelemek için bir ön çalışma da başlatılmıştır. Gençlik Programı (2007-2013) kapsamında eğitim ve ağ oluşturma faaliyetlerine katılan katılımcılar ile yapılan mülakatlar yoluyla gerçekleştirilen ön çalışma, ana çalışmanın araştırma araçlarının, yani mülakat yönergelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Çalışmanın araştırma tasarımı, katılımcıların eğitim ve destek faaliyetleri öncesinde ve sonrasında yapılan mülakatlar yoluyla, katılımcıların yeterlik gelişimlerinin öz değerlendirmesine (*self-assessment*) dayanmaktadır. Saha araştırması için üç aşamalı bir yaklaşım benimsenmiştir: Mülakat 1 (faaliyet öncesinde), Mülakat 2 (faaliyetten iki ay sonra) ve Mülakat 3 (faaliyetten 12 ay sonra). Buna ek olarak, Erasmus+ Gençlik Programı'nın izlenmesine yönelik RAY araştırma projesi katılımcılarına yönelik hazırlanan anketler (“Standart Araştırmalar”), eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcıları (KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri) için, uluslararası gençlik çalışma yeterliklerinin geliştirilmesi açısından özel bir bölüm içermektedir. Bu anketlerin sonuçları, bu araştırmanın mülakatlarının analizinde dikkate alınacaktır.

Yeterlik gelişimi modülü, iki set yarı yapılandırılmış mülakat sorusu ve yönergesi geliştirmiştir. Bunlar, KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projelerinin ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) etkinliklerinin katılımcıları ile ilk olarak faaliyettten önce (faaliyet öncesi mülakatları); ikinci olarak da faaliyettten iki ay sonra (faaliyet sonrası mülakatlar) uygulanmak üzere tasarlanmıştır. Mülakat yapılacak katılımcı sayısı en az 10 olacak şekilde belirlenmiştir ve her RAY-CAP katılımcı ülkesi için, RAY-CAP çalışma grubu tarafından hazırlanan yapılandırılmış protokoller vasıtasıyla bir Ulusal Veri Tabanı oluşturulmuştur.

Modül A ile aynı örnekleme dayanan yeterlik gelişiminin uygulamaya aktarılması modülü (Modül B), Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki eğitim ve destek faaliyetlerinde geliştirilen yeterliklerin, katılımcıların, gençlik alanı da dâhil olmak üzere, çalışmalarına aktarımını, faaliyetler gerçekleşikten 12 ay sonra uygulanan yarı yapılandırılmış mülakatlar (faaliyet sonrası mülakatlar - 12 ay) yoluyla araştırmayı amaçlamaktadır. Bu model, Modül A'nın sonuçlarını edinilen ve geliştirilen yeterliklerin gençlik çalışmaları pratiğine aktarılmasına odaklanarak karşılaştırmak ve kazanılan yeterliklerin gençlik çalışmaları pratiğine aktarılmasının etkilerini ve bunun önündeki engelleri analiz etmek üzere tasarlanmıştır. Mümkünse, bu üçüncü mülakatların, faaliyetlerin görüşülen katılımcıların kuruluşları üzerindeki etkilerine de işaret etmesi planlanmaktadır (bkz. Modül C).

Uzun vadeli sistemik etkiler (kurumsal gelişim) modülü (Modül C), eğitim/destek faaliyetlerinin (TCA da dâhil olmak üzere) olduğu kadar, genel olarak Erasmus+ Gençlik Programı'na katılımın da faaliyetlerde yer alan kuruluşlar üzerindeki uzun dönemli sistematik etkilerini araştırmak üzere tasarlanmıştır. Bu modülün araştırma tasarımı, eğitim/destek faaliyetlerinde ve Erasmus+ gençlik Programı tarafından finanse edilen diğer faaliyetlerde yer alan kuruluşların çalışanları ile gerçekleştirilecek (yarı yapılandırılmış ve/veya odak gruplar halinde) mülakatları içermektedir.

Mülakat yapılacak olan çalışanlar, Modül A ve B'de ve KA2-Yenilikçilik için işbirliği ve iyi uygulamaların değişimi projelerinde yer alan kuruluşlara odaklanacak şekilde, Erasmus+ Gençlik Programı faaliyetleri ile ilgili çalışmalar yapan kuruluşların yöneticilerini ve personeli içerecektir.

Modül C kapsamında, kurumsal gelişimin bir ana göstergesi yaygın öğrenme, kültürlerarası öğrenme ve olanakları kısıtlı gençlerin içerilmesi ve gençlerin kuruluşların faaliyetlerine katılımı ile tarif edilen, uluslararası gençlik çalışmasının kalitesidir. Diğer göstergeler, eğitim/destek faaliyetlerinde edinilen deneyimlerin "çoğaltılması", eğitim/destek faaliyetlerine katılımdan kaynaklanan etkilerin sürdürülebilirliği vb. olarak belirtilebilir.

2.5 Örneklemin profili

RAY-CAP araştırması için seçilen katılımcı örnekleme, KA1-Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) kapsamındaki projelerin ve etkinliklerin katılımcılarını içerir. Aktivite türlerine ek olarak, RAY-CAP çalışma grubu tarafından katılımcının, faaliyetin ve katılımcının kuruluşunun özelliklerine dayanan bir dizi örneklem kriteri belirlenmiştir:

- Katılımcılar, eğitim/destek faaliyetleri konusunda farklı düzeylerde deneyim sahibi olmalıdırlar (“faaliyetlere ilk kez katılanlar”ın yanı sıra “deneyimli katılımcılar”).
- Katılımcılar gençlik çalışanı olmalıdır. Başka bir deyişle, Eğitimcilerin Eğitimi faaliyetlerinin katılımcıları ile eğitimciler analiz dışı bırakılmıştır.
- Katılımcılar arasında cinsiyet dengesi olmalıdır.
- Analize aynı faaliyetten birden fazla katılımcının dâhil edilmesi istisnai bir durumdur.
- Faaliyetler uluslararası faaliyetler olmalıdır. Başka bir deyişle, faaliyetler iki veya daha fazla ülke içermelidir.
- TCA katılımcılarının sayısı ile KA1 - Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projeleri katılımcılarının sayısı arasında bir denge olmalıdır.
- Projeler, eğitim kursları, seminerler, ortaklık kurma faaliyetleri vb. gibi çeşitli faaliyet türlerini yansıtmalıdır.
- Hem ev sahibi hem de gönderen projeler ve faaliyetler örnekleme dâhil edilmelidir.
- Örneklem, Gençlik Programı’na veya Erasmus+ Gençlik Programı’na daha önce dâhil olmamış kuruluşlar veya bu konuda deneyimli olan kuruluşlar, kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri de dâhil olmak üzere geniş bir kuruluş yelpazesini içermelidir.

2.6 Planlanan çıktılar

RAY-CAP araştırması çerçevesinde toplanan verilerden iki aşamalı bir dizi rapor hazırlanacaktır. RAY Network seviyesinde, 2016 ve 2018 yıllarında, RAY-CAP araştırmasının bulgularının katılımcı ülkeler için karşılaştırmalı bir şekilde tartışılacağı iki ulusötesi raporun yayınlanması planlanmaktadır. Ulusal düzeyde, RAY-CAP araştırmasının her katılımcı ülkesi, eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcılar üzerindeki hem bireysel hem de sistemik etkileri hakkında kendi ülke raporlarını hazırlayacaktır.

2.7 RAY-CAP araştırmasının kavramsal çerçevesi¹⁸

RAY-CAP araştırmasının temel vurgusu, uluslararası ve Avrupa gençlik çalışması pratikleri, özellikle de Erasmus+ Gençlik Programı bağlamında KA1 - Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) çerçevesinde, eğitim ve destek faaliyetleri yoluyla gençlik çalışanları ve/veya gençlik liderleri için gelişmesi varsayılan “yeterlikler”dir. Bu bağlamda, RAY-CAP araştırması için hazırlanan kavramsal çerçeve, Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki gençlik çalışmaları, gençlik çalışması yeterlikleri ve uluslararası/Avrupa gençlik çalışmaları yeterlikleri için mevcut çerçeveler üzerinde durmaktadır.

RAY-CAP için bir kavramsal çerçeve geliştirmek üzere yapılan hazırlık, uluslararası gençlik çalışmaları ve Avrupa boyutunda gençlik çalışması kapsamında mevcut yeterlik, eğitim ve öğrenme literatürü ve çerçevelerine odaklanmaktadır. Bu çalışmalar, Avrupa Eğitim Stratejisi (bkz. Bergstein, García López, and Teichmann, 2014), Avrupa Konseyi gençlik çalışması portföyü (Council of Europe, 2007) ve ilgili çalışmaları (bkz. European Commission, 2014; Pantea, 2012) kapsamaktadır.

Bu bağlamda, Erasmus+ Gençlik Programı içinde gençlik çalışmalarının ne anlama geldiği, araştırmanın önemli bir parçası haline gelmektedir. Dolayısıyla, gençlik çalışmaları için önemli olan yeterlikler, mevcut kavramlar, ulusal düzeye kıyasla bir

---

¹⁸ Bu bölüm şu kaynaktan uyarlanmıştır: Erasmus+ Gençlik Programı’nda yeterlik gelişimi ve kapasite geliştirme ile ilgili Araştırma Projesi: Yeterlikler, eğitim ve öğrenme odaklı Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması için kavramsal çerçeve [taslak sürüm], 18 Nisan 2016, Doris Bammer, Andreas Karsten ve Helmut Fennes.

Avrupa düzeyinin eklenmesinin katma değeri ve Avrupa boyutunun anlamı bir araştırma ile analiz edilmiştir.

Erasmus+ Gençlik Programı Avrupa Eğitim Stratejisi, Avrupa Konseyi ve SALTO Eğitimi: Eğitimci için ETS - Yeterlik Modeli, Portföy Yeterlik Çerçevesi ve uluslararası alanda faaliyet gösteren gençlik çalışanları için taslak yeterlik seti ile ilişkili olarak üç farklı yeterlik modeli seçilmiştir. Bu aşamada, ayrıca TCA faaliyetleri kapsamında yeterlik gelişiminin uygulanması konusunda, seçilen TCA yetkilileri ile yarı yapılandırılmış mülakatlar da yapılmıştır.

2.7.1. Erasmus+/Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması ve yaygın eğitim/öğrenme

RAY-CAP kavramsal çerçevesi Avrupa gençlik çalışmalarının genel bir tanımını yapmanın mümkün olmadığına işaret etmekte ve dolayısıyla politik bir çerçevede gençlerin ihtiyaçlarına saygı gösterme ve bunları kapsama anlamında Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesinde gençlik çalışmalarının sosyal rolü üzerine odaklanmayı tercih etmektedir. Buna rağmen, gençlik çalışmasının bazı kilit unsurlarına da değer atfedilmektedir. Gençlik çalışmalarının tanımlayıcı özellikleri bağlamında, gençlik çalışmalarının genç insanlar üzerinde yoğunlaştığı ve gönüllü katılımı vurguladığı ve özellikle de yaygın ve sargın öğrenme yoluyla sosyal ve kişisel gelişimi desteklediği ileri sürülmektedir. Dolayısıyla, gençlik çalışmasının ana hedefleri, gençlerin kendi geleceğini şekillendirebileceği, toplumla bütünleşme ve topluma katılma şansının daha yüksek olduğu sosyal, kültürel, eğitimsel ve doğası gereği politik fırsat ve faaliyetleri içermektedir. Burada, önceden yapılandırılmış etkinliklere katılım açısından gençlerin erişilebilirliği önemli bir konudur. Buna ek olarak, gençlik çalışması toplumsal zorluklar ve eğilimlerle mücadele etmek ve bu nedenle uygulamalarını ve stratejilerini sürekli yenilemek zorundadır.

RAY-CAP kavramsal çerçevesi, şu anda gençlik çalışmalarının aile ve okul çevresi dışında kendi kendini tanımlama/birey olmakla ilişkili bir şekilde, “üçüncü toplumsallaşma ortamında toplumsal ve pedagojik bir müdahale olarak geçişken (*transit(ional)*) alan” (Avrupa Konseyi, 2015a) bağlamında tanındığını kabul etmektedir. Gençlik çalışmasının amaçları, toplumla bütünleşme ve topluma dâhil

olmak için olduğu kadar yetişkinlik için de kişisel gelişim ile ilgilidir. Bu şekilde tanımlanan gençlik çalışması, yetişkinlerin organize ettiği koşullarda ve özgürleşme ve denetim arasındaki gerilime neden olan politik etki altında kendi kendine organize olan gençlerle ilgilenmektedir. Başka bir deyişle, gençlik çalışması bir yandan gençlerin kişisel gelişimiyle ilgilidir; öte yandan ise gençlik çalışmaları politika ile yakın ilişki içindedir.

Gençlik çalışmalarının Avrupa'daki farklı niteliği temel olarak, çeşitli sosyal ve eğitim uygulamalarına ve finansal ve politik katkılara dayanan gençlik çalışmaları uygulamalarındaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Bu, Avrupa çapında, profesyonel gençlik çalışmalarına karşısında gönüllü gruplar, ya da yaşla sınırlandırılmış hedef kitleler veya refah sistemine ya da kültürel sisteme dâhil edilmenin ortaya çıkması gibi farklı çerçevelere yol açmaktadır. Diğer bir deyişle, kültürel ve tarihsel bağlamlar gençler için gençlik çalışmalarının farklı sınırlamaları ve ideolojilerini belirlemektedir.

Lauritzen'in (2006) belirttiği gibi, gençlik çalışması, yaygın ve sargın öğrenme ortamlarına işaret eden ve sosyal refah ve eğitim sistemi ile ilişkili olan "okul dışı eğitim" bağlamında yer almaktadır. Geleneksel okul müfredatının dijitalizasyon ve teknoloji, medya, çevre krizi, ekonomik belirsizlik ve eşitsizlik gibi mevcut zorluklarla başa çıkma ve sonuçları ile uğraşma yeteneğine sahip olmayacağı argümanı göz önüne alındığında, yaygın, sargın gibi farklı eğitim sektörleri gelecek vadeden bir araç haline gelmektedir. Bu konuda *yaygın eğitiminin* örgün eğitimi tamamlayıcı olduğu düşünölmektedir. Dahası, bu öğrenme pratiğinin aktörler için daha fazla öğrenme imkânı sağlayacak şekilde, sargın ve örgün eksen boyunca bir "öğrenme sürekliliği" içinde gerçekteştiği kabul edilmektedir (Chisholm ve diğerleri 2006; Fennes ve Otten, 2008).

Genel bir tanımı olmamasına karşın, yaygın eğitim çoğunlukla süreç, yer ve ortam, amaçlar ve içerik gibi konularla ilişkili görölmektedir. Yaygın öğrenmenin bazı temel özellikleri hümanistik, demokratik değerler, tutum ve davranışlara ilişkin kişisel yeterliklerin geliştirilmesini ve esas olarak örgün öğrenme/eğitim dışında yapılandırılmış, hedefe yönelik ortamlarda gerçekteştirilmeyi kapsamaktadır. Örgün

öğrenme, özellikle öğrenim ortamının yapılandırıldığı ve sertifikalandırıldığı okul veya eğitim kurumlarında kurumsallaşmışken, sargın öğrenmede günlük hayatta ve/veya örgütlenmemiş sosyalleşme süreçlerinde raslantısal öğrenme anlatılmaktadır. Diğer taraftan, yaygın öğrenme, yeterliklerin (bilgi, beceri, tavır) kazanılması üzerine yansıtma, deneyimlemek, genelleştirmek veya içeriğe dayalı hale getirmek için yaratıcı, katılımcı ve deneyimsel bir öğrenme ortamı sağlamak için biçimlendirilmiş yapıların olmamasına işaret etmektedir. Yaygın eğitimde, bireysel öğrenme ihtiyaçlarına saygı duyulmakta ve gençlerin güçlendirilmesi amaçlanarak öğrenme hedefleri ve farklı paydaşlardan beklentiler birleştirilmektedir.

Buna göre, yaygın eğitim yöntemleri, örgün eğitimde de belirli faydalara neden olan kaliteli öğrenmeyi sağlamak için sonuç, bilişsel, duyuşsal ve pratik odaklı yöntemleri içerir. Öğrenme stilleri ve yaygın eğitim yöntemleri katılımcı odaklı öğrenme yaklaşımı (baş, el, kalp ve sağlığa vurgu yapan kişisel gelişim), öğrenen-bütünleşik yaklaşım (yapma-yansıtma-yapma döngüsel süreçlerinde yaşanan deneyimlerden öğrenme), ve deneyimsel öğrenme, pratik ve yaşamla ilgili öğrenme ortamlarından türetilen girişimci öğrenme stillerini içermektedir. Bu öğrenme stillerinin tamamı deneyim-temelli öğrenmeyi, yaparak öğrenmeyi ve süreç-odaklı bir öğrenme ortamını yansıtmaktadır. Buna ek olarak, Avrupa çapında kültürel çeşitlilikle ilgili toplumsal zorluklarla başa çıkmada en önemli hususlardan biri de, politik (sürdürülebilir, katılımcı kültürlerarası toplum inşası) ve eğitsel (empati, rol mesafesi ve belirsizliğin hoş görülmesi açısından uluslararası eğitim/öğrenim ortamlarında sosyal ve kültürel öğrenme yoluyla kişisel zenginleşme) nosyonlar içeren “kültürlerarası öğrenme”dir (Fennes ve Otten, 2008). Gençlik çalışmalarında, belirsizliğin hoş görülmesi, kültürlerarası öğrenme ile ilgili olup kültürel karşılaşmalarda belirsizlik ve çoklu öngörülemeyen çatışmanın kabulü ile ilgilenmektedir. Bu bağlamda, RAY-CAP kavramsal çerçevesi, kültürlerarası öğrenme söyleminde politik boyutun etkisini gösteren bir şekilde, “kültürlerarası öğrenmenin her zaman politik olduğunu” vurgulamaktadır (Otten, 2009).

2.7.2. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması yeterlikleri

Avrupa'daki gençlik çalışmaları anlayışı ve ona bağlı öğrenme tarzları ve yöntemlerine genel olarak bakıldığında, RAY-CAP kavramsal çerçevesi, gençlik çalışması yeterliklerinin politik ve kültürlerarası boyutlar içerdiğini kabul etmektedir.

Politik boyut, demokratik bir çerçeve içinde bireysel ve toplumsal hakları etkin bir şekilde garanti etme yükümlülüğünün ve becerisinin belirgin olduğu Avrupa vatandaşlığı bağlamında değerlendirilmektedir. Politik nitelik bireysel, kültürel ve politik kimlik yaratma olanaklarının Avrupa düzeyinde yasal ve politik yapılar içerisinde sağlanması gerektiği gerçeğine atfedilmektedir.

Kültürlerarası boyut dönüşmekte olan Avrupa toplumunu, çıkarlarını, çatışmalarını ve değerlerini analiz etme ve düşünme becerisi ile belirlenebilen uluslararası söylem bakımından değerlendirilmektedir. Böyle bir yeteneği geliştirme yeterlikleri, gençlerin sorunlarını, grup dinamiklerini, etîğin ve ulusal kökleri olan çatışmaların dinamiklerini, eğitim, öğretim ve istihdama erişimi ve ayrıca Avrupa girişimleri, programları ve gençlik çalışmalarındaki sınırları anlamaya dayanmaktadır. Özellikle, kültürel farkındalık, bilgi ve becerilerle ilişkili kültürlerarası yeterlikler, bireyleri ve grupları güçlendiren, kültürel açıdan yapıcı biçimde onların güçlü yönlerini arttıran ve insanların hayatlarında kültürün önemini vurgulayan tavır ve yetenekleri içermektedir.

2.7.3. Uluslararası/Avrupa gençlik çalışması yeterlikleri için mevcut çerçeveler

RAY-CAP kavramsal çerçevesi, Erasmus+ Gençlik Programı, Ulusal Ajanslar, Avrupa Konseyi ve SALTO Eğitimiyle güçlü bir şekilde ilişkili olduğu düşünülen, üç uluslararası/Avrupa gençliği çalışması yeterlik modelini seçmiş ve analiz etmiştir.

1. *Avrupa Eğitim Stratejisi - Yeterlik Modeli:* Bu model, Avrupa Konseyi Gündem 2020 (2008), AB Gençlik Stratejisi (2009), Avrupa Birliği Konseyi Gençlik Çalışması hakkındaki Karar (2010) ve Avrupa Gençlik Stratejisi Gençlik Programı'na dayanmaktadır. Model, uluslararası düzeyde çalışan eğitimler için altı yeterlik alanını içeren bir dizi yeterlik içerir. Her yeterlik alanı kriterler (ilkeler/standartlar) ve özel bilgi öğeleri (düşünme biçimleri), beceriler (yapma yolları) ve tutumlar (duygu ve tavırları ifade etme yöntemleri) ile tanımlanır. Her bir yeterlik alanı için göstergelerin tanımı yeni olup kriterlerin ne zaman sağlandığını göstermektedir.
2. *Portföy Yeterlik Çerçevesi:* Bu çerçeve Avrupa Konseyi (2015b) tarafından hazırlanmış olup, Nisan 2007 tarihli Portföyün gözden geçirilmiş bir versiyonuna dayanmaktadır. Ayrıntılı yeterlik setleri, belirli gençlik çalışma yeterlikleri ile gençlik çalışmalarındaki daha genel ve temel yeterlikleri birleştirmektedir. Yeterliklerin içeriği sekiz fonksiyona ve 31 yeterliliğe ayrılmıştır. Her işlev, çeşitli yeterlikler sağlar ve her biri için bilgiyi (bir yeterliğin bilişsel boyutu), becerileri (pratik boyut) ve uygulanabilirse tutum ve değerleri ("kalp" boyutu) açıklamaktadır.
3. *Uluslararası bağlamlarda gençlik çalışanları için taslak bir yeterlik seti:* SALTO Eğitim ve Kaynak Merkezi tarafından geliştirilmiştir (ancak yayınlanmamıştır). Yeterlikler ve kategorilerle ilgilenmektedir. Sekiz yeterlikten her biri, tavır, bilgi, beceri ve davranış gibi dört kategoriye dayanan kendi kriterlerine sahiptir.

2.7.4 Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışması yeterlikleri için RAY-CAP kavramsal çerçevesi

Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesinde gençlik çalışmaları yeterlikleri için geliştirilen RAY-CAP çerçevesi, yukarıda belirtilen ve uluslararası gençlik çalışmaları için geliştirilen analiz edilen üç yeterlik modelinin temel sonuçlarına dayanmaktadır. Erasmus+ Gençlik Programı kapsamında gençlik çalışmaları yeterliklerinin RAY-CAP çerçevesi geliştirilirken ana odağı, bahsedilen üç yeterlik modelinde ve RAY-CAP çalışma grubu tarafından TCA bünyesinde yeterlik geliştirme uygulamasına ilişkin seçilen TCA temsilcileri ile yapılan anketlerin temel sonuçlarında yer alan uluslararası/Avrupa boyutlarına yönelik gençlik çalışanları/gençlik liderleri için en önemli yeterliklerin analizine dayanmaktadır. Aslında amaç, RAY-CAP mülakat yönergelerine ve mülakat analizlerine entegre edilecek uluslararası gençlik çalışması veya Erasmus+ Gençlik Programı çerçevesindeki yeterlik için geliştirilen RAY-CAP araştırma modelinin karmaşıklığını azaltmaktır.

Süregelen AB programları tarafından ulusal düzeyde finanse edilen projelerin uygulanması için temel işleve tekabül edebilen politik konuların analiz edilen yeterlik modellerindeki yetersiz temsili göz önüne alındığında, Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki gençlik çalışmaları yeterlikleri için geliştirilen RAY-CAP çerçevesi Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki gençlik çalışmaları için en önemli yeterliklerden biri olan politik yeterlikleri içerecek şekilde geliştirilmiştir.

- Politika geliştirme/Avrupa konularını gençlik çalışması gerçekliğine aktarma,
- Erasmus+ Gençlik Programı içindeki gençlik çalışması konularını yerel bir realiteye aktarma,
- Bir gerçeklik olarak ortaya çıkması ve soyutlamalardan kaçınmak için farklı düzeylerdeki gençlik çalışmalarını (yerel, bölgesel, ulusal, AB) dikkate alma,
- Avrupa düzeyinde neler olup bittiği hakkındaki bilgileri de içerecek şekilde, Avrupa'da yaşanan gelişmelere zihin açma.

Buna göre, Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki gençlik çalışmaları yeterlikleri RAY-CAP çerçevesi, her biri dört yeterlik alanını içerecek şekilde, politik, kültürlerarası ve profesyonel/kalite çerçevesinde üç boyutta oluşturulmuştur:

- a) *Politik boyut (Avrupa vatandaşlığı) şu yeterlik alanlarını kapsamaktadır:* (1) demokratik vatandaşlık, (2) dayanışma ve sosyal değişim, (3) insan hakları, (4) ağ oluşturma ve savunuculuk
- b) *Kültürlerarası boyut (Kültürlerarası öğrenme) şu yeterlik alanlarını kapsamaktadır:* (1) belirsizliğin toleransı, (2) kültürlerarası eğitim ve öğrenme, (3) kültürlerarası söylem ve kimlikler, (4) empati ve duygusal söylem.
- c) *Profesyonel/kalite boyutu şu yeterlik alanlarını kapsamaktadır:* (1) Kişisel gelişimin kişisel nitelikleri/alanları, (2) eğitim yaklaşımı, (3) işbirliği ve ağ oluşturma, (4) değerlendirme

Buna ek olarak, önerilen her yeterlik alanı için, bilgi ve beceriler, tavır, değerler ve davranışlar gibi kategorilere göre ilgili yeterlikler belirlenmiştir. Bu anlamda, öncelikle, yaşam boyu öğrenme için Avrupa referans çerçevesine uygun olarak kilit yeterlikler, bilgi, beceri ve tavırlarla birlikte dikkate alınmaktadır. İkinci olarak, bu üç kategorinin yanı sıra değerler ve davranışlar kategorileri, üç yeterlik modelinde incelenen yeterliklerinin bir parçasıdır.

3. Türkiye’de Gençlik Çalışmaları

RAY-CAP kavramsal çerçevesinde belirtildiği gibi, gençlik çalışması “okul dışı’ eğitim” bağlamında yer alır ve yaygın ve sargın öğrenme yoluyla sosyal ve kişisel gelişimi teşvik edecek şekilde gençler ve gençlerin gönüllü katılımları üzerine odaklanmaktadır. Gençlerin toplumla bütünleşme ve topluma katılma şansını arttıracak sosyal, kültürel, eğitimsel ve politik fırsatlar ve faaliyetlerden oluşur.

Avrupa bağlamında çeşitliliğin gösterdiği gibi, gençlik çalışmasının örgütlenmesi ve çerçevesi, büyük ölçüde toplumsal ve eğitsel uygulamalara olduğu kadar mali ve politik katkı düzeyine dayanmaktadır. Bu demektir ki, tarihi, kültürel ve politik bağlamlar ulusal düzeydeki gençlik çalışmalarının çerçevesini tanımlamaktadır. Dolayısıyla, bu bölüm, ilk olarak gençlik politikası bağlamına ve Türkiye’de gençlik çalışmalarının kurumsal çerçevesine odaklanarak ve ikinci olarak da Türkiye’de gençlik çalışmalarının kamu, sivil, özel ve diğer aktörlerinin bir resmini çıkartarak Türkiye’de gençlik çalışmalarının kısa bir özetini sunmaktadır. Son bölüm ise, kısaca Türkiye’deki gençlik çalışmaları uygulamalarına değinmektedir.

3.1. Türkiye’de gençlik politikası bağlamında gençlik çalışmaları

2012/4242 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı olarak onaylanan ve 27 Ocak 2013 tarihinde 28541 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, hükümetin gençlik alanındaki önceliklerini tanımlayan en önemli referans politika belgesidir.

Söz konusu Politika Belgesi’nde gençlik politikasının vizyonu şöyle tanımlanmaktadır: “gençlerin evrensel ve insanî değerlere sahip, milli ve manevi değerlerine bağlı, çevreye saygılı, bilgi ve özgüven sahibi, etkin, girişimci, toplumsal aidiyet duygusu yüksek, toplumsal hayata aktif katılan, temel hak ve hürriyetlerini etkin bir biçimde kullanan ve uluslararası alanda akranlarıyla rekabet edebilecek seviyede bireyler olarak kendi potansiyellerini tam anlamıyla gerçekleştirebilecekleri imkân ve zemini oluşturmaktır.”

Buna göre, gençlik politikalarının temel amaçları şu şekildedir:

- Gençlik algısını doğru bir zemine oturtmak,
- Gençlerin ihtiyaç, beklenti ve endişelerini tespit etmek,
- Gençlerle ilgili çalışma yapan kurum ve kuruluşları belirlemek, bunlar arasındaki işbirliği ve koordinasyonu temin etmek,
- Gençlik alanında sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini etkinleştirmek ve güçlendirmek için gerekli destek ve teşviki sağlamak,
- Kaynakları, gençlerin gelişimine tam olarak katkıda bulunacak şekilde kullanmak,
- Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini desteklemek,
- Gençliğin vatandaşlık bilincini geliştirmek,
- Farklı genç gruplarının ihtiyaçlarını da dikkate alarak gençlerin kendi potansiyellerini ortaya çıkarabilmelerine imkân sağlamaktır.

Belgede kabul edilen gençlik politikası ilkeleri ve değerleri ise insan haklarına, demokratik değerlere ve Cumhuriyete bağlılık; milli, tarihi, kültürel ve insani değerleri benimsemek, yaşamak ve yaşatmak; hak temelli bir yaklaşımı esas almak; her türlü ayrımcılığı önlemek ve fırsat eşitliğini gerçekleştirmek; bireysel ve toplumsal farklılıkları bir zenginlik, bu zenginliği de toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin bir aracı olarak görmek; araştırmaya ve bilgiye dayalı olmak; dezavantajlı gençlere öncelik tanımak; politika ve uygulamalarda uluslararası standartları gözetmek; katılımcılık; erişilebilirlik; bütüncülük, uygulanabilirlik; hesap verilebilirlik; şeffaflık ve yerelliktir.

Politika Belgesi'nde, hedeflere ulaşmak için işbirliği yapacak paydaşların yanı sıra bir dizi politika alanı da tespit edilmiştir. Belgede “gençlik çalışmaları” ayrı bir alan olarak ele alınmamış olsa da, yine de Türkiye’de gençlik çalışması ve gençlik çalışması pratiğiyle doğrudan bağlantılı bazı politika alanlarını belirlemek mümkündür. Bu bağlamda, eğitim ve yaşam boyu öğrenme; demokratik katılım ve yurttaşlık bilinci; serbest zaman kullanımı; gönüllü çalışma ve hareketlilik politika alanlarından bahsetmek mümkündür.

“Eğitim ve yaşam boyu öğrenme” politikası, hayat boyu öğrenme anlayışını güçlendirmeyi ve yaygın eğitim fırsatlarını geliştirmeyi içermektedir.

“Demokratik katılım ve yurttaşlık bilinci” politikası, gençleri sivil toplum kuruluşu yesi olarak projelerin yaygınlaştırılması hedefiyle gençlerin sivil toplum kuruluşlarında kurucu, yönetici ve ye olarak yer almalarının teşvik edilmesi; tüm ilgili kurum ve kuruluşların gençlikle ilgili çalışan sivil toplum kuruluşlarının kurulmasına her türlü desteği vermesinin sağlanması ve yerel, bölgesel, ulusal düzeydeki gençlik dernekleri ile uluslararası düzeyde ve komşu ülkelerdeki diğer gençlik kuruluşları arasındaki işbirliğinin desteklenmesi konularını içermektedir.

“Serbest zaman kullanımı” politikası, gençlik merkezleri, faaliyetleri ve gençlerin serbest zamanını geçirebileceği yerlerin sayısının artırılması ve bu hizmetlerin gençlik merkezlerinin tanıtılması hedefiyle daha fazla kişiye yaygınlaştırılması; mevcut gençlik merkezlerinin fiziki koşullarını iyileştirerek daha fazla gencin gençlik merkezlerinden faydalanmasının sağlanması; kırsal alanlardaki gençlerin serbest zamanlarını kamu kurumları vasıtasıyla etkin bir şekilde geçirebilmeleri için etkinliklerin düzenlenmesi ve serbest vakitleri geçirmek için sportif faaliyetlerin gerçekleştirildiği tesislerin sayısının artırılması konularına odaklanmaktadır. Aynı politika altında, sivil toplum kuruluşlarının kurulmasının teşvik edilmesi; gençlik sivil toplum kuruluşlarının kendi aralarında ağlar ve çatı kuruluşlar kurmak için teşvik edilmesi; gençlerin sivil toplum örgütlerine üyeliğini teşvik edecek düzenlemeler yapılması ve faaliyetlerini daha verimli bir şekilde yürütmelerine yardımcı olmak için, mevcut gençlik sivil toplum kuruluşlarının ve kulüplerinin faaliyetlerinin ve projelerinin desteklenmesi hedefleri çerçevesinde gençlik alanında sivil toplum kuruluşlarının kurulması ve yapılandırılmasının düzenlenmesi ve desteklenmesi de bir politika konusu olarak tanımlanmaktadır.

“Gönüllü alışma ve hareketlilik” politikası, gençlerin gönüllü faaliyetlere katılımlarını artırmak ve gönüllü olma yolunda engelleri kaldırmak konularına referanslar içermektedir. Bunun, gençlerin öğrenme yeterliklerini arttıracak, istihdam edilebilme fırsatlarını ve topluma daha kolay adapte olmalarını teşvik etmek için dayanışma duygularını geliştirecek ve aktif yurttaşlar haline gelmelerini sağlayacak şekilde

gençlerin eğitim faaliyetlerinden farklı olarak mesleki beceriler edinmeleri için gönüllü faaliyetler düzenlemek; gençlerin çeşitli gönüllü kuruluşlara katılımlarını teşvik edecek şekilde gönüllülük üzerine çalışmalar yürütmek; gönüllü kuruluşlar arasındaki iletişimi ve birbirlerine verecekleri desteği güçlendirmek ve gençlerin sivil toplum kuruluşlarına katılımını arttırmak hedefleri yoluyla sağlanması öngörülmüştür. Buna ek olarak, gençlerin ve sivil toplum örgütlerinin gönüllü faaliyetlerini desteklemek ve kamu kurumları tarafından sivil toplum kuruluşları ve gençlere sağlanan destek programlarının sayısını arttıracak şekilde gençleri sivil toplum kuruluşları ve gönüllülük hakkında bilgilendirmek; sivil toplum kuruluşları için özel sektörün desteğini sağlamak ve gönüllülük faaliyetlerini teşvik etmek konularına da vurgu yapılmaktadır. Hareketlilik üzerine odaklanan bir diğer önemli husus da, eğitim faaliyetlerinden ayrı olarak gençleri sosyal hayat için hazırlamayı ve güçlendirmeyi hedefleyen yaygın eğitim yöntemleri ile sağlanan, gençlerin aile ortamı dışında sosyalleşebilecekleri, kendilerini ifade edebilecekleri ve kişisel gelişimlerine katkıda bulunabilecekleri etkinlikler için hareketliliği bir yöntem olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda, bu politika konusu, gençlerin ulusal ve uluslararası platformlarda daha faal bireyler olarak yer almalarını sağlayacak eğitim programları, kültürlerarası değişimler ve gönüllülük projelerin genişletilmesine yöneliktir.

3.2. Kurumsal arka plan

Bir politika meselesi olarak gençlik alanı, sektörler arası nitelik gösterdiği için, Türkiye’de gençlik konularıyla ilgilenen farklı kamu kurum ve kuruluşları bulunmaktadır. Türkiye’deki gençlik çalışmaları çerçevesinde, hedef kitlesi ve çalışma alanı kapsamında doğrudan gençlerle çalışan Gençlik ve Spor Bakanlığı; hedef kitlesi olan öğrenci ve öğretmenlerin, yaş ve fiziksel ve kişisel gelişim süreçleri ile birlikte düşünüldüğünde, gençler ve genç yetişkinler olarak tanımlanabileceği Milli Eğitim Bakanlığı; 2003 yılından günümüze doğrudan gençlik kuruluşlarına, gençlerle çalışan kamu kurum ve kuruluşlarına veya gençlerin daha aktif bir şekilde sosyal hayata katılmalarına imkân sunan ve gayri resmi gençlik gruplarına maddi hibe sağlayan Avrupa Birliği Bakanlığı’na bağlı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi (Türkiye Ulusal Ajansı), ve müfredat dışı faaliyetler ve tesisleri yoluyla yükseköğrenim gören gençlere sosyal fırsatlar sunan Üniversiteler misyonları, yetki

alanları, çalışmalarının doğası ve Türkiye’de gençlik çalışmaları ve gençlik çalışması pratiklerini etkileyebilecek hizmetler ve faaliyetleri sağlamaları sebebiyle daha fazla ilgiyi hak etmektedir. Gençlik konularının farklı boyutları üzerine çalışmalar yürüten bazı diğer kamu kurumları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’dır.

2011 yılında bağımsız bir bakanlık yapısı olarak yeniden kurulan *Gençlik ve Spor Bakanlığı* “gençliğin ilgi, ihtiyaç ve sorunlarını saptamak, çözüm ortakları ile eşgüdüm ve iş birliği içinde çalışarak kişisel, sosyal ve sportif alanlarda destekleyici politikalar oluşturmak; sürekli eğitimi ve gelişimi esas alan projeler üretmek, uygulamak, desteklemek ve bu sayede toplumsal hayatın aktif üyesi, yenilikçi, özgüven sahibi, milli ve manevi değerlerin bilincinde, uluslararası temsil yeteneği olan lider gençler yetiştirmek¹⁹” misyonuyla görevlendirilmiştir. Buna göre Bakanlığın vizyonu da “güçlü yarınlar için; okuyan, düşünen, sorgulayan, kendini ifade edebilen, sporu, sanatı ve bilimi yaşam tarzı hâline dönüştüren, gelişmelere açık, farklılıklara saygılı, yenilikçi, etik değerlere bağlı, karar süreçlerine katılan, kaynakları etkili değerlendiren, çevreye duyarlı, öz güveni yüksek, mutlu, sağlıklı ve güçlü bir gençliğin yetişmesini sağlamak”²⁰ şeklinde geliştirilmiştir.

Bu çerçevede, Gençlik ve Spor Bakanlığı, gençlik çalışmaları ve Türkiye'deki gençlik çalışması uygulamaları üzerinde etkili olabilecek geniş bir görev yelpazesine sahiptir. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa, gençlere hizmet verecek gençlik merkezleri ile gençlik ve izcilik kamplarının kurulmasına ilişkin usul ve esasları belirlemek, bunları geliştirici ve tanıtıcı faaliyetler düzenlemek; gençlerin sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek; yurtiçi veya yurtdışında gençlikle ilgili toplantı, kurs, seminer ve benzeri faaliyetlere katılmak, bunları düzenlemek ve desteklemek; gençlik derneklerinin tescil, vize ve transfer usulleriyle ilgilenmek; gençlik haftası faaliyetlerini düzenlemek ve gençlik alanında çalışan sivil toplum örgütleri, kamu kurumları, yerel yönetimler ve üniversitelerin ilgili birimleri ile

---

¹⁹ <http://www.gsb.gov.tr/Sayfalar/100/10/strateji.aspx>

²⁰ <http://www.gsb.gov.tr/Sayfalar/100/10/strateji.aspx>

ilişkilerin sürdürülmesini sağlamak görevleri verilmektedir.²¹ Ek olarak, Bakanlığın farklı genel müdürlükleri, gençlikle ilgili konularda araştırma yapmak ve uluslararası gençlik faaliyetleri düzenlemek ve bu gençlik faaliyetlere katılmakla yükümlüdür.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Proje ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Türkiye'de gençlik çalışmalarına ilişkin olarak bir takım görevlere sahiptir. Bunlar proje geliştirme, gençlik projelerine maddi destek ve olanakları kısıtlı gençlerin hareketliliği ile ilgilidir. Bu bağlamda Bakanlık, gençlerin kişisel ve sosyal gelişimini hedefleyen, karar alma ve uygulama süreçlerine ve sosyal yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını arttıran ve yenilikçi fikirlerin gerçekleştirilmesini hedefleyen gençlik projeleri için kaynak tahsis etmekte ve bu projeleri desteklemektedir. Bu bağlamda 2015 yılında Bakanlık bağımlılık, bilimsel araştırma, gönüllülük, eğitim/öğretim, kültür ve sanat, sağlıklı yaşam ve spor, sosyal uyum ve diğer konular üzerine 352 seçilmiş projeyi desteklemek için 26 milyon TL ayırmıştır.²²

Son olarak, söz konusu Genel Müdürlük “Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi’nin oluşturulması hazırlıkları ve uygulanmasının izlenmesi” görevine sahiptir. Bu bağlamda, *Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi* 2012/4242 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanmış ve 27 Ocak 2013 tarihinde 28541 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı, ulusal bir müfredat kapsamında kamu ve özel eğitim sisteminin denetiminden sorumlu en temel devlet kurumudur. Türkiye’de eğitim sistemi, okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsayan ve belirli yaş gruplarına sistematik ve organize müfredat yoluyla verilen “örgün eğitim” ve genel ve mesleki-teknik olmak üzere birbirini tamamlayan iki bileşenden oluşan “yaygın eğitim”²³ olmak üzere iki temel bileşene²⁴ sahiptir. Yaygın eğitim, Bakanlık tarafından “örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da örgün eğitim sisteminin herhangi bir

---

²¹ Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında 638 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 8 Haziran 2011, Resmi Gazete No: 27958.

²² Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

²³ 14.06.1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 40. ve 41. Maddeleri, 14574 sayılı Resmi Gazete.

²⁴ 14.06.1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 18. Maddesi, 14574 sayılı Resmi Gazete.

kademesinde bulunan veya bu kademedan ayrılmış ya da bitirmiş bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünü”²⁵ kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Yaygın eğitim, Bakanlıkta Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nün yetki alanına girmektedir ve Genel Müdürlüğün Sosyal, Kültürel Eğitim ve Etkinlikler Müdürlüğü, yaşam boyu öğrenme kültürü ve farkındalığı üzerine faaliyetler yürütmek; çocuklar, gençler ve ailelerle ilgili eğitim, öğretim ve sosyo-kültürel etkinlikler planlamak ve uygulamak; hayat boyu öğrenme temel becerilerin edinilmesi ile ilgili kurs ve faaliyetler düzenlemek; ulusal kültürün araştırılması ve yaşatılması üzerinde çalışmak ve halk eğitim merkezleri müdürlüklerinin ve olgunlaşma enstitülerin çalışma ve usulleri ile ilgili diğer birimlerle eşgüdüm sağlamak faaliyetlerini yürütmekle yükümlüdür.²⁶ Yaygın eğitim faaliyetleri, halk eğitim merkezleri aracılığıyla Bakanlığın il ve ilçe müdürlükleri tarafından uygulanmaktadır.

Türkiye Ulusal Ajansı olarak da bilinen *AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı*, özellikle de gençlik çalışanları, gençlik liderleri ve gençlerle ve gençlik için çalışan kamu ve sivil kuruluşların temsilcilerine AB Erasmus+ Programı çerçevesinde fon ve eğitim olanakları vasıtasıyla Türkiye’de gençlik çalışması aktörleri için doğrudan destek mekanizmalarına sahip bir başka kamu kuruluşudur. 2003 yılında 540 sayılı Devlet Planlama Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapılması hakkındaki 4968 sayılı kanunla kurulmuştur. Temel misyonu “Avrupa Birliği başta olmak üzere diğer ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla, eğitim ve gençlik alanında finansal destek, öğrenme ve hareketlilik fırsatları sağlayan programların yürütülmesi ve yenilerinin hayata geçirilmesi”dir.²⁷

Bu bağlamda, Ulusal Ajans:

- Uluslararası boyutta daha etkin olmak,
- Öğrenmek, keşfetmek ve hedeflerini gerçekleştirmek, kişisel ve sosyal becerilerini işbirliği içerisinde geliştirmek, yeni kültürler tanırken kendi

²⁵ 21.5.2010 tarihli ve 27587 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 21.07.2012 tarihli ve 28360 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak değişikliğe uğrayan, Eğitim Bakanlığı Yaygın Öğretim Kurumları Yönetmeliği, Madde 3(p).

²⁶ <http://hbogm.meb.gov.tr/www/sosyal-kulturel-egitimler-ve-faaliyetler-daire-baskanligi/icerik/269>.

²⁷ <http://www.ua.gov.tr/kurumsal/misyon-ve-vizyon>

kültürünü tanıtmak, alanında bilgi ve deneyimini artırmak, farklı örnek ve iyi uygulamaları yerinde görmek ve incelemek,

- Karşılıklı etkileşime, istihdama, işbirliği ve ortaklıklara, ekonomik, sosyal ve kültürel girişimciliğe katkıda bulunmak,
- Söz konusu faaliyetlerden elde edilen bilgi ve tecrübeyi yaygınlaştırmak ve paylaşmak isteyen bireyler, kurum ve kuruluşlar için teşvik etme, tanıtmak, yaygınlaştırma, uygulama, danışmanlık, bilgilendirme, teknik yardım fonksiyonlarını yürütmektedir.

Türkiye Ulusal Ajansı'nın vizyonu Türkiye'nin bilgi toplumuna ulaşma hedefi ışığında eğitim ve gençlik alanlarında diğer ülkelerle ve uluslararası kuruluşlarla çok boyutlu bir işbirliği sağlayan kilit bir kurum olmaktır. Bu bağlamda, Ulusal Ajans;

- Ülkedeki eğitim ve gençlik alanında uluslararası işbirliğine katılımının gerçekleştirilmesine yardımcı olan,
- Ulusal Ajans'ın eğitim ve gençlik alanlarındaki tecrübesini diğer ülkelerle de paylaşarak bu faaliyetleri AB ülkeleri dışında da gerçekleştirebilen,
- Uluslararası İşbirliği sayesinde eğitim ve öğretime, ortaklıklarla uluslararası boyut kazandıran ve dışa açılımın sağlanmasına katkıda bulunan,
- AB ve uluslararası eğitim alanlarında işbirliğinin sağlandığı, tanınan bir eğitimin oluşmasına katkıda bulunan,
- Yararlanıcılara daha etkin ve kolay bilgi akışını sağlarken kurumlarımızın çok taraflı işbirliğini gerçekleştirmelerine ve proje yönetim tecrübesine katkıda bulunan,
- Dezavantajlı kesimlere fırsat eşitliği sağlayan,
- Türkiye'nin eğitim ve kültürel alanda yurtdışında tanıtılması ve sosyo - kültürel değerlerin yaygınlaştırılmasını sağlayan,
- Bilişim teknolojileri ve yetkin insan kaynağı desteği ile operasyonel verimliliği sürekli artıran, bir kurum olma vizyonunu benimsemiştir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik programlarının uygulanması yoluyla Türkiye Ulusal Ajansı, özellikle de öğrenme hareketliliği, yaygın eğitim ve kültürlerarası öğrenme

sağlayan fırsatlar aracılığıyla, Türkiye’de gençlik çalışmalarının geliştirilmesi ve uygulanmalarının desteklenmesi için önemli bir aktör haline gelmiştir.

3.3. Türkiye’de gençlik çalışmalarının aktörleri

Türkiye’de gençlik çalışmaları kamu, sivil, özel ve diğer aktörler tarafından uygulanmaktadır. Kamu aktörleri hem merkezi hem de yerel yönetim kurumları tarafından kurulan çeşitli devlet birimlerini içermektedir. Sivil aktörler temel olarak sivil toplum örgütleri kategorisinde de düşünülen dernekler ve vakıflardır. Özel aktörler özel şirketler, firmalar veya işletmeleri içermektedir. Ek olarak, Türkiye’de gençlik çalışmaları aktörleri kapsamında üniversite öğrenci kulüpleri, siyasi partilerin gençlik kolları ve uluslararası gençlik sivil toplum örgütleri gibi bazı diğer aktörler ve Ulusal Gençlik Konseyi konusu da tartışılmaktadır.

3.3.1. Kamu kuruluşları

Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri ve Gençlik Kampları

Gençlik merkezleri, gençlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerine yardımcı olmak; gençleri sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirmek; gençlerin gelişimine katkıda bulunmak; gençlere rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunmak ve zararlı alışkanlıklara karşı bilinçlendirme faaliyetleri düzenlemek amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından kurulan kurulmaktadır.²⁸ Gençlik Merkezleri’nin vizyonu “milletine sevdalı, hür düşünebilen, milli ve manevi değerlerine bağlı, cumhuriyet ve demokrasiyi benimsemiş, donanımlı bir gençlik yetişmesine katkıda bulunmak”²⁹ olarak belirlenmiştir.

2015 yılı İdare Faaliyet Raporuna göre, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren 215 gençlik merkezi bulunmaktadır. 14-29 yaş grubundaki bütün gençler, Gençlik Merkezleri’ne üye olabilir ve tüm etkinliklerden ücretsiz yararlanabilirler. Bakanlığın Gençlik Merkezlerinin üye sayısı 2002’de 11.614’ten, 2015’te 1.270.070’e yükselmiştir. Üyelerin% 49’u kadın,% 51’i erkektir.³⁰

²⁸ Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

²⁹ <http://genclikmerkezi.gsb.gov.tr/site/vizyon.aspx>

³⁰ Gençlik ve Spor Bakanlığı, İdare Faaliyet Raporu, 2015, s. 43-44. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri tarafından yürütülen faaliyetleri, akademi eğitim programı (değer eğitimi, dini ilimler, sosyal bilimler, inovasyon, kişisel gelişim ve dil eğitimi atölyeleri); salon programları (güncel okumalar ve yazar buluşmaları, kariyer eğitimleri, tecrübe konuşmaları); ve sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler (kulüp faaliyetleri) olarak kategorize edilmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı, gönüllülük eğitimi, liderlik ve gençlik liderliği, değerler eğitimi, adabı muaşeret, ergen psikolojisi, sosyal medya ve internet ve yeni Türkiye vizyonu ve birlikte yaşama kültürü gibi konularda gençlik liderleri için liderlik eğitimleri sunmaktadır. Ayrıca Avrupa Konseyi de Gençlik Merkezlerindeki gençlik liderlerine gençlik çalışmaları konusunda eğitimler vermektedir.

Gençlik ve Spor Bakanlığı ayrıca, “gelişim görevlerini tanımlayan ve ayrıca sosyal, sportif, kültürel ve kişisel ihtiyaçlara cevap veren, genç odaklı, modern Gençlik Kampları oluşturmaya ve sayılarını ülke genelinde yaygınlaştırmaya”³¹ çalışmaktadır.

Gençlik kamplarının vizyonu demokratik değerleri ulusal ve ahlaki değerlerle birlikte kavrayan, kendine güveni yüksek, sağlıklı nesiller yolunda en etkili ve aktif kurumlardan biri olmaktır.³² 2015 yılı itibarıyla, gençlerin serbest zamanlarını çeşitli sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerle geçirmelerini sağlamak amacıyla kurulan 12 deniz ve 15 doğa kampı düzenlenmiş ve kamplara toplam 56.000 genç katılmıştır.³³ Ayrıca, Gençlik ve Spor Bakanlığı, uluslararası gençlik kampları düzenlemekte ve gençlerin bu kamplara katılımını sağlamaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı Halk Eğitim Merkezleri

Milli Eğitim Temel Kanunu’nda “örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü” kapsayacak şekilde tanımlanan ve “genel ve mesleki – teknik” olmak üzere iki temel bölümden oluşan yaygın eğitim³⁴ konusunda Milli Eğitim

³¹ <http://genclikkamplari.gsb.gov.tr/Modul/MisyonVizyon.aspx>

³² <http://genclikkamplari.gsb.gov.tr/Modul/MisyonVizyon.aspx>

³³ Gençlik ve Spor Bakanlığı, İdare Faaliyet Raporu, 2015. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf

³⁴ 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanan 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Madde 18 ve Madde 41.

Bakanlığı bünyesinde çalışmakta olan eğitim kurumları bulunmaktadır. Bu kurumların görevleri “Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği”³⁵ ile belirlenmekte ve faaliyetleri “örgün eğitim sistemine hiç girmemiş yahut herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен çıkmış”³⁶ bütün vatandaşları kapsamaktadır. Bu kurumlardan bir tanesi de Milli Eğitim Bakanlığı’nın Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’ne bağlı çalışan Halk Eğitim Merkezleridir.

Sadece gençleri değil, aynı zamanda çocukları, yaşlıları ve aileleri de hedef almasına ve Avrupa gençlik çalışmaları kapsamında tanımlanan yaygın öğrenme yaklaşımından farklı bir karakter göstermesine rağmen, Halk Eğitim Merkezleri’nin bazı görevleri Türkiye’de gençlik çalışmaları kapsamında katkıda bulunma potansiyeline sahiptir. Örneğin hedef kitlesine “toplulara yaşama, dayanışma, yardımlaşma, birlikte çalışma ve örgütlenme anlayış ve alışkanlıkları kazandırmak” Halk Eğitim Merkezlerinin görevleri arasındadır.³⁷ Ayrıca hayat boyu öğrenme anlayışına yapılan vurguyu da yansıtan bir biçimde, “Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak” da bu kurumların vermiş olduğu yaygın eğitim faaliyetlerinin amaçları arasında sayılmaktadır.³⁸

Belediyeler

Belediyeler, gençlikle ilgili politikaların uygulanmasında ve yerel düzeyde gençlerin katılımını artırmada rol oynamaktadır. Bu bağlamda, belediyeler gençlik çalışmalarının kamusal aktörlerinden biridir. Yerel yönetimler, kamu kurumlarının meslek örgütleri, sendika, noter, üniversite, ilgili sivil toplum örgütleri, siyasi partiler, kamu kurumları ve mahalle muhtarları ile diğer ilgili kişilerin temsilcilerinden oluşan “Kent Konseyleri”ni

---

³⁵ 21.5.2010 tarihli ve 27587 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 21.07.2012 tarihli ve 28360 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak değişikliğe uğrayan, Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Öğretim Kurumları Yönetmeliği.

³⁶ 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Madde 40.

³⁷ 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Madde 40.

³⁸ 21.5.2010 tarihli ve 27587 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 21.07.2012 tarihli ve 28360 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak değişikliğe uğrayan, Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Öğretim Kurumları Yönetmeliği. Madde 4g.

kurmakla yükümlüdürler.³⁹ Kent Konseyleri Yönetmeliği⁴⁰, belediyelerin yerel gençlik çalışmalarının gelişimini desteklemek için çalışma grupları olarak Gençlik Meclisleri ve Kadın Meclisleri kurulmasını garanti altına almaktadır. Buna ek olarak, farklı belediyeler gençlere faaliyet ve fırsatlar sağlamak için girişimlerde bulunmaktadır: Belediyeler gençlik merkezleri açmakta; danışmanlık hizmetleri sunmakta; gençlik kampları, gezileri, spor turnuvaları başlatmakta; ve eğitim seminerleri ve uluslararası gençlik kampları düzenlenmektedir (Certel, 2007: 22).

Diğer kamu kurumları

Gençlikle ilgili uygulamaları ile tanımlanabilen bir dizi diğer kamu kurumu daha vardır. Çeşitli bakanlıklar ve il müdürlükleri, valiliklere bağlı Avrupa Birliği birimleri, kamu ve özel üniversitelerinin uluslararası proje ofisleri gençlik çalışmaları kapsamında değerlendirilebilecek faaliyetler düzenlemekte ve projeler geliştirmektedir. Örneğin, çalışma alanının bir parçası olarak Türkiye’de Kalkınma Bakanlığı’na bağlı Bölge Kalkınma İdareleri yerel gençlere fırsatlar ve ortamlar sağlamak için “gençlerin kendilerini aktif vatandaşlar olarak geliştirebilecekleri ve gençleri kişisel, sosyal ve eğitsel gelişimlerinde desteklenen” “gençlik evleri” kurabilmektedir.⁴¹ Bu gençlik evlerinin faaliyetleri kapasite geliştirme, sosyal ve kültürel gelişim, istihdam ve sosyal duyarlılık gibi konulara odaklanmaktadır. Örneğin Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında uygulanan GAP Gençlik Kültür Evleri Projesi Mayıs 2001-Aralık 2015 döneminde toplam 255.211 gence ulaşmıştır.⁴²

3.3.2. Sivil aktörler

Sivil toplum kuruluşları (STK) ya da sivil toplum örgütleri (STÖ) dernekler ve vakıflar olmak üzere başlıca iki sivil aktör kategorisi olarak değerlendirilebilir.

Dernekler “kazanç paylaşma dışında, kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kişi

³⁹ 2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 76. Maddesi.

⁴⁰ 8 Ekim 2006’da İçişleri Bakanlığı tarafından Kabul edilmiş ve 26313 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

⁴¹ <http://www.gap.gov.tr/en/gap-youth-houses-page-18.html>

⁴² <http://www.gapgenclikevleri.org/wp-content/uploads/2016/05/2015-FR.pdf>

toplulukları”dır.⁴³ Fiil ehliyetine sahip gerçek veya tüzel kişiler, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir⁴⁴, başka bir deyişle Türkiye’de 18 yaşın üzerindeki kişiler dernek kurabilir ve derneklere üye olabilirler.

Kasım 2015 itibariyle Türkiye’de 109.553 aktif dernek bulunmaktadır.⁴⁵ Türkiye’de neredeyse 11 milyon vatandaş dernek üyesidir ve bu derneklerdeki üyelerin %20’si kadın ve %80’i erkek olarak verilmiştir. İstatistikler, toplam nüfusun %85,79’unun herhangi bir dernek üyeliği olmadığını göstermektedir.⁴⁶ Buna ek olarak, yabancı sivil toplum örgütleri de Türkiye’de temsilcilikler kurabilirler ancak herhangi bir üye kaydı yapamazlar veya genel kurul, yönetim kurulu veya denetim kurulu gibi herhangi bir organa sahip olamazlar.⁴⁷ Türkiye’de faaliyetine izin verilen yabancı sivil toplum kuruluşlarının sayısı 140’dır.⁴⁸

Derneklerin çalışma alanlarına bakıldığında, rakamlar, mesleki ve dayanışma derneklerinin (33.668) öncülük ettiğini göstermektedir. Ardından spor ve sporla ilgili dernekler (21.039); dini hizmetler için çalışanlar (21.039), insani yardım dernekleri (6.253), eğitim ve araştırma dernekleri (6.127), kültür, sanat ve turizm dernekleri (5.637), bireysel öğreti ve toplumsal kalkınma dernekleri (2.555), sağlık alanında çalışan dernekler (2.478), çevre, doğal hayat ve hayvanları koruma dernekleri (2.278), toplumsal değerleri yaşatma dernekleri (1.984), imar, şehircilik ve kalkındırma dernekleri (1.735), hak ve savunuculuk dernekleri (1.621), engelli dernekleri (1.410), kamu kurumlarını ve personelini destekleyen dernekler (1.249), düşünce temelli dernekler (1.185), gıda, tarım ve hayvancılık alanlarında faaliyet gösteren dernekler(675), uluslararası teşekküller ve işbirliği dernekleri (666), dış Türkler ile dayanışma dernekleri (617), yaşlı ve çocuklara yönelik dernekler (336), şehit yakını ve gazi dernekleri (327) ve çocuk dernekleri (16) gelmektedir.⁴⁹ Geçmiş bir araştırma, 2008 yılında 3.500 derneğin adlarına “gençlik” kelimesini eklediğini göstermektedir

---

⁴³ 23 Kasım 2004 tarihinde kabul edilen 5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun 2. Maddesi.

⁴⁴ 23 Kasım 2004 tarihinde kabul edilen 5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun 2. Maddesi.

⁴⁵ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/Anasayfalinkler/faal-fesih-dernekler.aspx>

⁴⁶ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/AnasayfaLinkler/dernek-uye-sayilarinin-turkiye-nufusu.aspx>

⁴⁷

https://www.dernekler.gov.tr/media/templates/dernekler/images/Yabanci_STKlar_icin_Basvuru_Rehberi.pdf

⁴⁸ https://www.dernekler.gov.tr/media/templates/dernekler/images/folder/izin_verilen_listesi_tr.xls

⁴⁹ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/AnasayfaLinkler/derneklerin-faaliyet-alanina-gore.aspx>

(Baykuş, 2008: 53). Gençlik alanında çalışmayı amaçlayan derneklerin tüzüklerinde bunu belirtmeleri gerekmektedir (Certel, 2007: 12).

Dernekler Dairesi Başkanlığı, dernek personelini çalışma saatlerine göre üç gruba ayırmaktadır: tam zamanlı çalışanlar, yarı zamanlı çalışanlar ve proje temelli çalışanlar. Bu bağlamda, derneklerde çalışan toplam personel sayısı 48.731 olup, bu üç kategoriye sırasıyla 36.235, 3.655 ve 8.841 olarak dağılmaktadır.⁵⁰ Maaşlı personelin sayıları gönüllülerle karşılaştırıldığında, sayı 34.632'e 14.099 olarak ortaya çıkmaktadır.⁵¹

Vakıflar “gerçek veya tüzel kişilerin yeterli mal ve hakları belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları”dır.⁵² Bir vakfın iki önemli bileşeni, varlıkları ve bu varlıkları tahsis etmek için bir sebebin olmasıdır. Vakıflar, Başbakanlık altındaki Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yetkisi altında çalışırlar. Türkiye’de beş çeşit vakıf bulunmaktadır⁵³: mazbut vakıflar, mülhak ve yeni vakıflar, cemaat vakıfları ve esnaf vakıfları. Mazbut vakıflar, 5737 sayılı kanun uyarınca Genel Müdürlükçe yönetilecek ve temsil edilecek vakıflar ile mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu gereğince Vakıflar Genel Müdürlüğünce yönetilen vakıflar; mülhak vakıflar, mülga 743 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan vakıflar; Gayrimüslim Cemaat Vakıfları, Türkiye’deki gayri-Müslim cemaatlere mensup, üyeleri Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşı olan ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu uyarınca yasal bir tüzel statüye sahip olan vakıflar; Esnaf Vakıfları, 2762 sayılı Vakıflar Kanununun yürürlüğünden önce kurulmuş ve esnafın seçtiği yönetim kurulu tarafından yönetilen vakıflar; ve Yeni Vakıflar, mülga 743 sayılı Türk Medeni Kanunu altında kurulan ve 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'na göre çalışmakta olan vakıflardır.⁵⁴

---

⁵⁰ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/AnasayfaLinkler/calisan-sayisi.aspx>

⁵¹ <https://www.dernekler.gov.tr/tr/AnasayfaLinkler/calisan-sayisi.aspx>

⁵² 1 Ocak 2002’de yürürlüğe giren 4721 sayılı Medeni Kanun, Madde 101.

⁵³ 27 Şubat 2008 tarihinde 26800 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5737 Sayılı Vakıflar Kanunu’nun 2. maddesi.

⁵⁴ 27 Şubat 2008 tarihinde 26800 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5737 Sayılı Vakıflar Kanunu’nun 3. maddesi.

Tablo 1: Türkiye'deki vakıflar hakkındaki genel istatistikler (2015)⁵⁵

2015	Mülhak Vakıflar	Gayrimüslim Cemaat Vakıfları	Yeni Vakıflar
Sayı	265	167	5013
Gerçek kişi üyelik	-	3750	1.138.319
Tüzel kişi üyelik	-	40	31.323
Ücretli çalışan personel sayısı	70	1670	17.022
Ücretli çalıştıran vakıf sayısı	24	92	1909
Gönüllü çalışan personel sayısı	4	317	1.021.681
Gönüllü personel çalıştıran vakıf sayısı	3	22	589

Temmuz 2016 itibariyle yurtdışında kurulmuş ancak Türkiye’de şubesi bulunan 21 vakıf bulunmaktadır. Yeni vakıflar, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları, çevre koruma vakıfları veya çok amaçlı vakıflar şeklinde kurulabilir. Sandık vakıfları, personeline yardımcı olmak amacıyla kurulan vakıflar, kamu vakıfları, vakıf üniversiteleri, vergi muafiyetine sahip vakıflar ve kâr amaçlı kuruluşlar da yeni vakıflar kategorisinde değerlendirilmektedir.⁵⁶

Yeni vakıflar tarafından gerçekleştirilen faaliyetler eğitim, sosyal yardım, sağlık, sosyal hizmet, sosyo-kültürel ve tarih, mesleki eğitim, sanat, bilim ve teknoloji, çevre, kalkınma, tarım ve hayvancılık, spor, hukuk/insan hakları/demokrasi ve personel yardımları gibi bazı sektörlere ayrılmıştır. 2015 yılında Yeni Vakıfların toplam faaliyet sayısı 14.257’dir.

⁵⁵ Bu tablodaki veriler Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından derlenen vakıf istatistiklerinden derlenmiştir. <http://www.vgm.gov.tr/>.

⁵⁶ <http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/webicerik195.pdf>.

Tablo 2: Yeni Vakıfların 2015 yılı içerisinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerin sektörel dağılımı⁵⁷

Sektör Adı*	Vakıf Sayısı
Eğitim	3.783
Sosyal yardım	2.754
Sağlık	1.681
Sosyal hizmet	1.463
Sosyo-kültürel, tarih	912
Diğer	721
Mesleki eğitim	480
Sanat	423
Bilim-teknoloji	374
Çevre	374
Kalkınma	306
Tarım hayvancılık	265
Spor	250
Hukuk, insan hakları, demokrasi	249
Personele yardım	222
(*) Yeni vakıflar, vakıf senetlerinde belirtilen amaçları doğrultusunda yıl içinde birden fazla sektörde faaliyet gösterebilmektedir. Tablo bu şekilde değerlendirilmelidir.	

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yapılan sektörel gruplama, doğrudan gençler için ve gençlerle birlikte çalışan vakıfların kapsamı hakkında net bir fikir vermemektedir. Ancak 2006 yılında yapılan bir araştırma, gençleri hedef alan ya da adlarına “gençlik” sözcüğü geçen 28 vakıf olduğunu belirtmektedir (Certel, 2007: 12). Bazı vakıflar vakıf amaçları doğrultusunda gençlerin gençlerle aktif olarak çalıştıkları gençlik birimleri kurmaktadır (Baykuş, 2008: 53). Kendine ait tesis ve işletmelere sahip bulunduğu vakıfların dağılımı, 2015 yılında vakıflar tarafından kurulan 16 yatılı çocuk evi ve gençlik merkezinin yanı sıra 125 eğitim ve kurs imkânı bulunduğunu göstermektedir.⁵⁸

3.3.3. Özel aktörler

Özel aktörler de gençlik çalışmaları ve gençlik çalışması faaliyetlerinde yer alabilmektedir. Örneğin, Türkiye’de uluslararası gençlik kampları gibi kâr amaçlı faaliyet gösteren bazı özel şirketler bulunmaktadır, ancak bu şirketler aynı zamanda

⁵⁷ Tablo Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün websayfasından alınmıştır.
<http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/webicerik199.pdf>.

⁵⁸ <http://www.vgm.gov.tr/db/dosyalar/webicerik276.pdf>

STK'lara benzer biçimde kâr amacı gütmeyen de faaliyetlerde bulunabilmektedirler. Bazı özel şirketler sosyal sorumluluk programları ve projeleri bağlamında gençlik faaliyetleri geliştirmektedirler. Özel şirketler, gençler, gençlik kuruluşları veya sivil toplum örgütleri tarafından düzenlenen faaliyetler için potansiyel sponsorlar olarak görülmektedir.

3.3.4. Diğer aktörler

Ayrıca, ait oldukları yapılara göre farklı statülerdeki bazı diğer aktörleri de tanımlamak mümkündür. Bunlar, üniversite/öğrenci kulüpleri, siyasi partilerin gençlik kolları ve uluslararası gençlik sivil toplum kuruluşlarının şubeleri olarak listelenebilir.

Üniversite öğrenci kulüpleri, ilgili kamu veya vakıf (özel) üniversiteler çerçevesinde, bu üniversitelerin yönetmeliklerine tabi olmak kaydıyla, üniversiteler kapsamında kurulan öğrenci/gençlik yapılarıdır. Bu, üniversite öğrenci kulüplerinin kurulması, yapılandırılması ve işleyiş kuralları ve düzenlemelerinin farklı üniversitelerde farklılık gösterebileceği anlamına gelmektedir. Üniversite öğrenci kulüplerine üyelik ve bu kulüplerin kuruluşu yalnızca bu üniversitelerin öğrencileri ile sınırlıdır. Bu kulüpler kaynaklarını genellikle üniversitenin kaynakları, sponsorluk ya da uluslararası fonlardan sağlamaktadırlar (Sütlü, 2007: 133). Bu kulüplerin tüzel kişilikleri yoktur, ancak kendi tüzükleri vardır. Üniversite öğrenci kulüpleri, üniversite gençleri için çok çeşitli bir yelpazede bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler düzenlemektedir.

Siyasi partilerin gençlik kolları, faaliyet göstermesi ve örgütlenmesi açısından, bir siyasi partinin sponsorluğunda kurulmaktadır. Çoğu zaman belirli siyasi düşünce ve ideolojileri temsil eder (Sütlü, 2007: 133).

Türkiye'de uluslararası gençlik sivil toplum kuruluşlarının şubeleri de mevcuttur. Genellikle bir dernek veya öğrenci kulübü statüsünde örgütlenmektedirler.

Gençlik çalışmasının diğer aktörlerinin bir diğer kategorisi, "gençlik çalışmalarında faal olan ancak bir gençlik kuruluşu kapsamında olmayan en az dört genç"⁵⁹ olarak

---

⁵⁹ Erasmus + Program Rehberi, Sürüm 1 (2017): 20/10/2016, s. 22.

tanımlanan gayri resmi/bağımsız genç gruplardır. Erasmus+ Programı gibi belirli fon kaynakları kapsamında, bu gayri resmi/bağımsız gruplar belirli kriterlere uygun olarak gençlik çalışması faaliyetlerini geliştirebilmekte ve bu faaliyetler için kaynak alma hakkına sahip olmaktadır.

3.3.5. Türkiye Ulusal Gençlik Konseyi

Ulusal Gençlik Konseyi ulusal düzeyde gençlik örgütleri ve gençlerin temsilci kuruluşuna verilen isimdir. Gençlik ve Spor Bakanlığı Faaliyet Raporu'nda (2015) belirtildiği gibi, gelişmiş ülke ülkelerinin çoğunda Ulusal Gençlik Konseyleri, bir yandan gençlik kuruluşlarını, bir yandan da gençleri temsil edecek şekilde gençlik örgütlerini bir araya getirmektedir.⁶⁰ Genellikle gençler tarafından yönetilen bir Ulusal Gençlik Konseyi, yerel, ulusal, Avrupa ve uluslararası gibi farklı karar alma düzeylerinde gençlerin görüşlerini iletmek ve bunlar için lobi yapmak ve gençlerin sosyal ve politik hayata katılımını arttırmak için çalışan önemli bir temsil mekanizmasıdır. Bu bağlamda, Ulusal Gençlik Konseyleri pek çok ülkede gençlik çalışmalarının ve gençlik çalışması uygulamalarının vazgeçilmez bir parçasıdır.

Bir Ulusal Gençlik Merkezi'nin kurulması ihtiyacı 1990'lardan beri çeşitli aktörler tarafından dile getirilmiş olmasına rağmen, hâlihazırda Türkiye'de bir Ulusal Gençlik Konseyi mevcut değildir. Özellikle 2002 yılından itibaren, farklı gençlik kuruluşları Ulusal Gençlik Konseyi'ne benzeyen bir yapı kurmak için çeşitli girişimlerde bulunmuştur (Göksel, 2009: 28), ancak o tarihlerdeki mevcut hukuki çerçeve ve yeterli altyapı eksikliği bunu imkânsız kılmıştır (Certel, 2007: 25). Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulmasıyla birlikte, Türkiye'de bir Ulusal Gençlik Konseyi'nin kurulması konusu politika gündemine girmiştir. Böyle bir ihtiyaç, Bakanlık tarafından "ülke genelinde faaliyetlerini sürdüren gençlik organizasyonlarını ve gençliği ulusal ve uluslararası düzeyde temsil edecek, aralarında eş güdümü sağlayacak bir çatı kuruluşu ihtiyaç duyulduğu aşikârdır"⁶¹ şeklinde belirtilmiştir. Aynı belgede, bu bağlamdaki yönetmeliğin kabul edilmesinin ardından, Gençlik Konseyi'nin faaliyetlerine

⁶⁰ Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

⁶¹ Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

başlayacağını da belirtilmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı, kurulması planlanan Gençlik Konseyi'nin bir genel kurul ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden oluşan bir danışma kuruluna sahip olmasını planlanmakta ve Gençlik Konseyi başkanının genel kurul tarafından seçilmesini öngörmektedir. Yönetim kurulu açısından, dokuz üyenin sadece bir tanesinin Bakanlık temsilcisi olması öngörülmektedir.⁶²

3.4. Türkiye’de gençlik çalışması uygulamaları

Türkiye’de gençlik çalışmasının niteliğini tanımlayan ve belirleyen şey, gençlik çalışmaları pratiğinde gençlik çalışmaları aktörlerinin sahip oldukları fırsatlar ve yaşadıkları zorluklardır.

Türkiye’de gençlik çalışmaları aktörlerinin yer aldığı yapılar açısından, özellikle de 2011 yılındaki merkezi yönetim sisteminin yeniden yapılandırılmasından sonra, kamu kuruluşlarının sayılarının ve bu kurumlara tahsis edilen maddi kaynakların arttığını gözlemek mümkündür. Çeşitli bakanlıklar ve bunların taşra birimleri yalnızca gençlerin kişisel gelişimine yönelik faaliyetleri yoluyla gençlere fırsatlar sunmakla kalmamakta, aynı zamanda sivil toplum örgütleri ve ilgili kurumlar gibi diğer aktörlerle de işbirliği yapmak için çerçeveler geliştirmektedir.

Öte yandan sivil toplum örgütleri, idari ve kurumsal sürdürülebilirlikleri açısından ikiye ayrılabilirler. Alan çalışmasına dayanan bir araştırma, bir taraftan üyeleri ve gönüllüleri arasında yüksek düzeyde işbirliğine sahip ve karar alma sürecinde açık ve şeffaf olan “iyi yapılandırılmış STK”lar bulunmaktayken, öte yandan “kâğıt üzerinde tüzel kişi” olan fakat faaliyetlerini sınırlı sayıda kişi ve tesisle sürdüren STK’ların olduğunu belirtmektedir (Sütlü, 2007: 142). Bu bağlamda, sivil toplum kuruluşlarının kurumsallaşması ve kırılğan nitelikleri konusunda endişeler bulunmaktadır. Bir önceki bölümde sunulan sivil toplum örgütleriyle ilgili istatistikler, derneklerin ve Türkiye’de derneklerin ve vakıfların insan kaynakları kapasitelerinin çok sınırlı olduğunu göstermektedir. Örneğin, Türkiye’deki derneklerin neredeyse üçte ikisinin herhangi bir personel çalıştırmadığını gözlemek mümkündür. Buna ek olarak, derneklerin mali kaynaklarının sınırlı olduğunu gösteren ve kurumsallaşma kapasitelerini sınırlayan

---

⁶² Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2015 İdare Faaliyet Raporu. Şu adresten temin edilebilir: http://www.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/GSB/201602/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf.

önemli bir faktör olarak ortaya çıkan şekilde dernek için ücretsiz çalışma ortak bir eğilimdir. Dernekler tarafından uygulanan projelerin, derneklerin insan kaynağı kapasitelerini artırmak için önemli bir finansal kaynak oluşturduğunu gözlemlemek de mümkündür.

Türkiye’de gençlik çalışma uygulamalarının içeriği açısından, sınırlı sayıda çalışma ve araştırma bulunmaktadır. Mevcut literatür çoğunlukla gençlere yaklaşımlar (Neyzi, 2001; Neyzi, 2011, Lüküslü, 2008; Lüküslü, 2015), gönüllülük (Tarih Vakfı, 2002), sivil toplum ve sivil toplum örgütleri (Nemutlu, 2008; Erol, 2008; Yentürk et al., 2006; Sütü, 2007) ya da vatandaşlık (Bee ve Kaya, 2016) konuları üzerinde durmaktadır.

Ancak, Türkiye’de gençlik çalışanlarının algıları, bunların gençlik çalışması motivasyonları, gençlik çalışmasının hedefleri, gençlik çalışması pratiklerinin tematik öncelikleri, gençlik çalışması uygulamalarında örgütsel ve kurumsal destek, gençlik çalışanları ve gençlik liderlerinin gençlik çalışması yeterlikleri veya gençlik çalışması uygulamalarında kullanılan yöntemler gibi Türkiye’de gençlik çalışmalarının mevcut özellikleri ve içeriği, nitel ve nicel yöntemlerle ayrıntılı olarak incelenmemiş veya araştırılmamıştır. Türkiye’de yürütülen RAY-CAP araştırmasının bulguları, bu açıdan değerli bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

4. RAY-CAP Ülke Araştırması: Türkiye

Bu bölüm, ilk olarak araştırma evrelerini belirtip ikinci olarak da örneklemin özelliklerini özetleyerek RAY-CAP araştırmasının Türkiye’de uygulanmasının genel bir değerlendirmesini sunmaktadır.

Bölüm 2.4’de de detaylandırıldığı gibi RAY-CAP araştırma tasarımı üç modülden oluşur. Modül A, Erasmus+ Gençlik Programı kapsamındaki eğitim/destek faaliyetleri katılımcılarının yeterlik gelişimine odaklanırken, Modül B bireysel bir düzeyde pratiğe dönüştürmelerine, Modül C ise (uzun vadeli etkiler dâhil) eğitim/destek faaliyetlerinin sistemik etkilerine, özellikle de ilgili kurumlar üzerindeki etkilere odaklanmaktadır.

RAY-CAP araştırma tasarımı, *katılımcıların eğitim ve destek faaliyetinin öncesinde ve sonrasında yapılan görüşmeler vasıtasıyla eğitim ve destek faaliyetlerinde gösterdikleri yeterlik gelişimlerinin bir öz değerlendirmesine dayanmaktadır*. Modül A ve Modül B için saha araştırması olarak üç aşamalı bir yaklaşım benimsenmektedir: Mülakat 1 (faaliyet öncesi), Mülakat 2 (faaliyetten iki ay sonra) ve Mülakat 3 (faaliyetten 12 ay sonra). Bu Ara Rapor, birinci ve ikinci mülakatlar aracılığıyla toplanan verilerin analizinden oluşan Modül A kapsamında hazırlanmaktadır. Bu bağlamda, birinci mülakat Türkiye’de 16 Ocak 2016–13 Haziran 2016 tarihleri arasında 23 eğitim ve destek faaliyetleri katılımcısı ile gerçekleştirilmiştir. İkinci mülakat ise 10 Nisan 2016 tarihinden 28 Ağustos 2016 tarihine kadar aynı katılımcılarla gerçekleştirilmiştir. Modül B kapsamındaki üçüncü mülakatın Şubat 2017’den başlayarak gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Mülakatların bazıları yüz yüze yapılmış, ancak birçoğu telefonla gerçekleştirilmiştir.

RAY-CAP Türkiye araştırması için seçilen katılımcıların örnekleme, KA1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri kapsamındaki projelerin ve etkinliklerin katılımcılarını içermektedir. Bu bağlamda, RAY-CAP araştırması 1 Kasım 2015-30 Haziran 2016 arasında başlayan ve Erasmus+ Gençlik Programı Ulusal Ajansları kanalıyla finanse edilen bu faaliyetlerin katılımcılarını içermektedir. Örneklem seçimi, RAY-CAP çalışma grubu tarafından geliştirilen kriterlerine göre yapılmıştır. Tablo 3’te de gösterildiği gibi Ulusal Veri Tabanındaki 10 görüşmeciyi de içeren Türkiye’deki 23 görüşmeciden oluşan genel örneklemin fiili durumu aşağıdaki gibi özetlenebilir⁶³:

- Katılımcılar, farklı eğitim/destek faaliyetleri deneyim düzeylerinden gelmektedirler, bu da örneklemin “deneyimli katılımcılar” veya Erasmus+ Gençlik Programı’nda ya da diğer projelerde deneyimli gençlik çalışanlarının yanı sıra “faaliyetlere ilk kez katılanlar”ı da içerdiği anlamına gelmektedir.
- Görüşmecilerin bütün faaliyetleri, iki veya daha fazla program ülkesini içeren, uluslararası faaliyetlerdir.
- Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri katılımcılarının sayısı ile KA1 – Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projelerinin katılımcıları arasında bir denge kurulmuştur.

---

⁶³ Daha fazla detay için bkz: Ulusal Veri Tabanı’ndaki görüşmecilerin listesi için Ek 1 ve diğer görüşmecilerin listesi için Ek 2.

Bu bakımdan 10 KA1 - Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği ve 10 Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri (TCA) katılımcısı ile mülakat yapılmış ve 6 Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri katılımcısı ile 4 KA1- Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği (TCA) katılımcısı Ulusal Veri Tabanı için seçilmiştir.

- Bir tane uzun dönem eğitim kursu ve bir Eğitimcilerin Eğitimi, iki seminer/konferans ve iki ortaklık kurma faaliyeti/irtibat kurma faaliyeti ile 11 eğitim kursu farklı faaliyet türleri olarak genel örnekleme dâhil edilmiştir. Ulusal Veri Tabanında faaliyetlerin türleri olarak yedi eğitim kursu, iki seminer/konferans ve bir ortaklık faaliyeti görünmektedir.
- Örneklemede hem ev sahibi hem de gönderen projeler ve faaliyetler yer almaktadır. Ancak, 1. Mülakat süresi içinde Türkiye hiçbir Ulusötesi İşbirliği Faaliyetine ev sahipliği yapmadığından bütün Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri katılımcıları “gönderen” kategorisindedir.
- Katılımcılar arasında bir cinsiyet dengesi aranmaktadır. Bu bakımdan 10 kadın ile 13 erkek katılımcı ile mülakat yapılmıştır ve beş kadın ile beş erkek görüşmeci Ulusal Veri Tabanına dâhil edilmiştir.
- Örnekleme, Gençlik Programına veya Erasmus+ Gençlik Programına dâhil olma konusunda hiç deneyimi olmayan kurumlar ve deneyimliler, kamu kurumları ve sivil toplum örgütleri gibi geniş bir kuruluş yelpazesini içermeye çalışmaktadır. Bu bağlamda, yedi görüşmeci kamu kurumlarından gelirken görüşmecilerin 16’sı sivil toplum örgütlerindedir. Ulusal Veri Tabanında, üç kamu kurumlarından ve yedi sivil toplum örgütlerinden görüşmeci bulunmaktadır.

Genel örnekleme, altısı KA1 - Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği projesi (ikisi gönderen ve dördü ev sahibi) ve 11’i Ulusötesi İşbirliği Faaliyeti (tamamı gönderen) olmak üzere toplamda 17 farklı eğitim ve destek faaliyetini kapsamaktadır. Bu, genel örneklemede faaliyet başına iki katılımcı ile mülakat yapılan toplamda altı faaliyet bulunduğu anlamına gelmektedir. Ayrıca, iki görüşmeci aynı Eğitimcilerin Eğitimi faaliyetine katılmıştır. Ulusötesi RAY-CAP Raporunun hazırlanmasına ilişkin çalışma grubunun ortaya koyduğu kriterlere göre Ulusal Veri Tabanı, Eğitimcilerin Eğitimi faaliyetlerinin katılımcılarını ile aynı faaliyete katılmış birden fazla katılımcıyı içermemektedir.

Tablo 3: Türkiye ve Ulusal Veri Tabanı için RAY-CAP toplam örnekleminin özellikleri

	Toplam Örneklem (23 mülakat)		Ulusal Veri Tabanı (Seçilen 10 mülakat)
Cinsiyet Dengesi	Kadın	10	5
	Erkek	13	5
Kurum türü	Kamu kurumları	7	3
	Sivil toplum kuruluşları	16	7
Yaş grubu	20-29	15	7
	30-39	5	2
	40-49	3	1
	50-59	0	0
Kurumdaki istihdam	Tam zamanlı	7	3
	Gönüllü	16	7
Faaliyet türü	Katılımcı gönderen	16	7
	Ev sahibi	7	3
Faaliyet türü	TCA	13	6
	KAI-GÇH	10	4
Faaliyet türü	Eğitim Kursları	19	7
	Seminer-konferans	2	2
	Ortaklık faaliyetleri	2	1

Genel örneklemin yaş grupları ele alındığında, 20-29 yaş grubundan 15 görüşmeci, 30-39 yaş grubundan beş görüşmeci ve 40-49 yaş grubundan üç görüşmeci olduğunu görmek mümkündür. Ulusal Veri Tabanında ise 20-29 yaş grubunun yedi görüşmeci ile hakimiyeti; onu takip eden 30-39 yaş grubundan iki ve 40-49 yaş grubundan bir görüşmeci ile benzer bir dağılım vardır.

İkamet ettikleri şehre göre katılımcıların coğrafi dağılımı da Türkiye'nin farklı bölgelerini kapsayacak şekilde dengeli bir çeşitlilik sergilemektedir. Bu bakımdan Ankara ve İstanbul'dan beşer; Gaziantep, Çanakkale ve Bursa'dan ikişer; Artvin, Düzce, Eskişehir, Kilis, Karaman, Isparta ve Balıkesir'den ise birer görüşmeci bulunmaktadır.

Görüşmecilerin istihdam durumları değerlendirildiğinde ilginç bir tablo ortaya çıkmaktadır. Sivil toplum örgütlerindeki görüşmecilerin hepsi gönüllü iken, kamu kurumlarında çalışan görüşmeciler tam zamanlı çalışanlardır.

RAY-CAP araştırması kapsamında araştırma etiğinin, bu çalışma için bağlantı kurulan kişilerin bütün irtibat verilerinin gizlilik içerisinde ele alınacak şekilde geliştirildiği belirtilmelidir. Bu veriler yalnızca anketler ya da mülakatlar için bu kişilerle irtibat kurma amacıyla kullanılmaktadır. Anketlere ya da mülakatlara verilen bütün cevaplar isimsiz kalmakta ve gizlilik içinde değerlendirilmektedir.

5. RAY-CAP Türkiye: İlk Bulgular

Bu bölüm, RAY-CAP araştırması kapsamında ulusötesi analiz raporunun hazırlanmasına katkı sağlamak için hazırlanan Türkiye'nin Ulusal Veri Tabanını oluşturan 10 adet yapılandırılmış protokolün analizine dayanmaktadır. Bu yapılandırılmış protokoller, faaliyet öncesinde gerçekleştirilen birinci mülakat ile faaliyetten iki ay sonra gerçekleştirilen ikinci mülakat kapsamında Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri ve KA1 - Gençlik Çalışanlarının Hareketliliği faaliyetlerinin Türk katılımcılarından toplanan verilerin, RAY-CAP araştırma amaçları doğrultusunda düzenlenmesi ve sınıflandırılması yönünde bir etkinliktir. RAY-CAP araştırmasının ulusal bağlamda gençlik çalışmalarına ve gençlik çalışması pratiklerine en fazla faydayı göstermiş olmak temel kriteri doğrultusunda, örneklemin üyelerini kapsayacak şekilde, 23 katılımcıdan 10 tanesi Türkiye Ulusal Veri Tabanı için seçilmiştir.

Bu bölüm, birinci mülakat ve ikinci mülakattan elde edilen bulguları dört kategori altında özetlemektedir: 1) Faaliyetlerden beklenti ve motivasyon; 2) gençlik çalışmalarında tematik önceliklere, gelecek perspektifleri ve gençlik çalışması arzusuna, çıktılarının gençlik çalışmaları pratiğiyle ilgililiğine, katılımcılar için kurumsal desteğe, deneyimlerin aktarımı ve kurumsal çevre üzerindeki etkiye odaklanacak şekilde gençlik çalışması pratiklerindeki değişiklikler ve kısa dönem etkiler; 3) kişisel gelişim, uygulanan yöntemler ve eğitim yaklaşımları, AB değerleri/ konuları/Avrupa Birliği imajı ile kültürlerarası öğrenme ve eğitim alanlarını kapsayacak şekilde kişisel gençlik çalışmaları yeterlikleri üzerindeki etki; ve 4) ağ kurma ve işbirliği üzerinde etki.

5.1. Faaliyetlerden beklentiler ve motivasyon

Katılımcıların eğitim ve destek faaliyetlerine katılımdan kişisel beklentileri ve motivasyonlarını tespit etmek, gençlik çalışanlarının eğitim ihtiyaçları ve ilgileri hakkında önemli ipuçları vermekte ve dolayısıyla RAY-CAP araştırması analizinin önemli bir yönünü oluşturmaktadır.

Birinci mülakat verilerine göre eğitim ve destek faaliyetlerine katılımın en yaygın nedeni *faaliyetin teması* olarak ortaya çıkmaktadır. Görüşmeciler, halihazırda konu üzerinde çalıştıklarını; bu konu hakkında daha fazla şey öğrenmek istediklerini; konuyla

ilgili kendi kişisel becerilerini geliştirmek istediklerini; ve temaya ilişkin Avrupa deneyimlerini ve iyi örnekleri öğrenmek istediklerini belirtmektedir. İkinci yaygın neden, *ağ kurma ve kendi kurumlarının tanıtımı* ile ilgilidir. Bu bağlamda görüşmeciler, kurumlarının uluslararası düzeyde varlığını gösterecek şekilde kendi kurumlarını ve amaçlarını tanıtmak istediklerini belirtmektedir. Ayrıca, ortak projeler hazırlayabilmek için bağlantılar kurmak, hem kendi kurumları için hem de bireysel olarak bir ağ kurmak; özellikle henüz bağlantı sağlanmamış uluslararası kuruluşlarla olmak üzere yeni ortaklıklar ve yeni projeler geliştirmek ve faaliyetlerde ortaklık yapmak için iyi bir sinerji yaratmak, görüşmecilerin etkinliklere katılma motivasyonları olarak defaten bahsettikleri nedenlerdir. Görüşmeciler, geri döndüklerinde kurumları ya da kendi kişisel çabaları aracılığıyla faaliyetlerin çıktılarını aktarmayı da beklemektedirler. Görüşmeciler, faaliyet çıktılarını kendi çalışmalarında, ülkelerinde ve kurumlarında yeniden ele almak, yaymak, kullanmak, yürütmek ve uygulamak niyetindedirler.

Görüşmecilerin faaliyetlerden elde edecekleri *kişisel ve mesleki beklentileri* de bulunmaktadır. Mesleki ve kişisel gelişim; yabancı dil becerilerini geliştirme; kişisel tanınırlık şanslarını yükseltme; gençlik projelerinde daha güvenilir bir şekilde çalışmak, genç insanlara rehberlik edebilmek için deneyim kazanma ve sertifika alma; ve kişisel eğitim ihtiyaçlarının karşılanması bu kategori içerisindeki nedenler olarak düşünülebilir. Nedenlerin ve beklentilerin diğer bir kategorisi, kültürlerarası deneyimleri de kapsayacak şekilde *yeni şeyler öğrenmektir*. Görüşmeciler, özellikle iş hayatında yararlı olabilecek farklı konularda yeni şeyler öğrenmek, yeni insanlar ve kültürlerle tanışmak ve onları tanımak, farklı kültürlerden katılımcıların iyi anlaşabildiği kültür alışverişi deneyimlemek, kültürel diyalogu arttırmak ve Avrupa kültürünü daha iyi tanımak istediklerini belirtmektedir. Sonucu olaraksa, faaliyetlere katılmanın önemli biri nedeni *yaygın eğitim* olarak ortaya çıkmaktadır. Görüşmeciler, yaygın eğitim hakkında yeni şeyler öğrenmek; yaygın eğitimin faaliyetlerinin başka ülkelerde nasıl uygulandığını öğrenmek ve uygulamadaki farklılıkları belirlemek ve yaygın eğitim yöntemleri aracılığıyla kendi hedef gruplarını faaliyetlere daha iyi bir şekilde dâhil etmek istemektedir. Özellikle Ulusötesi İşbirliği Faaliyetleri ile alakalı olmak üzere görüşmeciler, diğer faaliyetlere kıyasla daha profesyonel olduğu düşünülen SALTO faaliyetlerini takdir ettiklerini dile getirmektedir.

Görüşmecilerin beklentilerinin karşılanma düzeyi ikinci mülakat kapsamında düşünüldüğünde, katılımcıların faaliyetlere ilişkin memnuniyet düzeyinin yanı sıra faaliyetlerin kısa dönem etkilerinin de oldukça yüksek ve olumlu olduğu görünmektedir. Neredeyse bütün görüşmeciler, faaliyetin beklentilerinin üzerinde olduğunu, faaliyetin çok verimli olduğunu ve faaliyetin beklentilerini karşıladığını belirtmektedir. Birçok katılımcı, faaliyetin hayatları boyunca katıldıkları “en iyi faaliyet” olduğunu belirtmiştir. Bu durum yalnızca yeni gelenler için değil, ayrıca deneyimli katılımcılar için de geçerlidir. Faaliyetlere ilişkin bu kadar yüksek düzeyde bir memnuniyetin nedenleri, görüşmeciler tarafından eğitimcilerin nitelikleri (yetkin, iyi, tanınmış olmaları vs.), faaliyetin organizasyonu ve programı (tema ve yer arasındaki uyum, uygulama sistemi, profesyonellik, program yoğunluğu, katılım ve proje sonrası değerlendirme vb.) ve faaliyetler ve öğrenme çıktıları (sadece kültür alışverişi değil, ayrıca çok fazla öğrenme, faaliyetteki teorik girdiler vb.) ile açıklanmaktadır.

5.2. Gençlik çalışması pratiklerindeki değişiklikler ve kısa dönem etkiler

RAY-CAP araştırması, eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcıların gençlik çalışması pratiklerine ilişkin ortaya çıkardığı değişikliklere ve kısa dönem etkilere önem atfetmektedir. Dolayısıyla bu bölüm, görüşmecilerin faaliyet öncesi ve sonrasındaki deneyimlerine bakarak, gençlik çalışmalarında tematik öncelikler; gelecek perspektifleri ve gençlik çalışması arzusu; çıktıların gençlik çalışmaları pratiğine ilgililiği; katılımcılar için kurumsal destek ve deneyimlerin aktarımı ve kurumsal çevre üzerindeki etkiye ilişkin, kendi gençlik çalışması pratiklerindeki gelişmeyi belirleyecek şekilde değişiklikleri ve kısa dönemli etkileri analiz etmeyi amaçlamaktadır.

5.2.1. Gençlik çalışmalarında tematik öncelikler

RAY-CAP kapsamında araştırmanın önemli başlıklarından birisi, “mevcut gençlik çalışması pratikleri” (Mülakat 1) ve “pratikteki değişiklikler/kısa dönem etkileri” (Mülakat 2) dikkate almaktadır. Bu bağlamda, konulardan biri, görüşmecilerin gençlik alanındaki ulusal ve uluslararası/Avrupa katılımına ilişkin *tematik öncelikler*dir. Görüşmecilerin birinci mülakat kapsamındaki ifadeleri, hedef gruplar ve faaliyetler kadar Türkiye’deki gençlik çalışması pratiklerinde çalıştıkları çeşitli temaları

yansıtmaktadır. *Temalar* göz önünde bulundurulduğunda, erken yaşta okul bırakma, genç insanlar için dil pratikleri (konuşma kulüpleri), öğretmenler ve öğrencilerle bağımlılık üzerine faaliyetler, okul faaliyetlerine dönme ve örgün eğitimde yaratıcı fikirler geliştirme gibi örgün eğitime ilişkin temaları belirlemek mümkündür. Diğer tematik öncelikler çevre, genç istihdamı, bağımlılık ve uyuşturucu kullanımı, sosyal girişimcilik, spor, hayat boyu öğrenme, sosyal içerme, kamu politikası, vatandaşlık, iletişim, Avrupa Gönüllü Hizmeti (AGH), uluslararası faaliyetler ve değişim gibi konuları içermektedir. Görüşmeciler gençlik çalışması pratiğinde, çeşitli *hedef grupları* ile ve bu gruplar için de çalışmaktadır. Görüşmecilerin öncelikli olarak genç insanlarla çalıştıklarını görmek şaşırtıcı değildir. Ayrıca, pek çok görüşmeci, hedef grupları arasında dezavantajlı genç insanlardan (fiziksel ve zihinsel engelliler, genç göçmenler vb.) bahsetmektedir. Kurumlarının çalışma alanları doğrultusunda görüşmeciler, yetişkinler, aileler, bireyler yaşlılar ve kadınlarla da çalışmaktadır. Gençlik çalışması *faaliyetleri* dikkate alındığında, gençlik ve gönüllü danışmanlığı (AGH), (spor konusunda) koçluk, rehberlik, eğitim, seminerler, konferanslar, tiyatro, projeler hazırlama ve uygulama ve gençliği güçlendirmek, gençlerin kendini ifade etmelerine katkıda bulunmak ve öz-farkındalığı arttırmak amacıyla çeşitli eğitim faaliyetlerinden (yetişkinler ve aile dâhil) bahsedilmektedir.

Eğitim ve destek faaliyetlerinin, katılımcıların gençlik çalışması pratiklerinin tematik önceliklerine yaptığı kısa dönem etkiler ele alındığında (Mülakat 2), görüşmecilerin yarısının, katıldıkları eğitim ve destek faaliyetinin temasına son derece bağlı olan bir değişim düzeyinden bahseden diğer yarısına kıyasla herhangi bir değişimden bahsetmediği ifade edilebilir. Örneğin, gençlik çalışmasını örgün eğitim ile bütünleştirmek, STK-iş dünyası ilişkileri, doğa/açık hava sporları, çocuklar ve annelerin yanı sıra dezavantajlı gençlerle ve bu gençler için daha fazla çalışma görüşmecilerin gençlik çalışması pratikleri için yeni kategoriler olarak gözlenmektedir.

5.2.2. Gelecek perspektifleri ve gençlik çalışması arzusu

Gençlik çalışması arzusu ağırlıklı olarak gençlik çalışmalarına katılan görüşmecilerin motivasyonuna işaret etmektedir. Birinci mülakattan elde edilen veriler, görüşmecilerin değişik motivasyonlara sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle kendi kurumlarında

tam zamanlı çalışanlar olmak üzere görüşmecilerin bazıları, gençlik çalışmalarını kendi meslekleri olarak değerlendirmekteyken (örneğin, bir katılımcı bir sosyal hizmet uzmanıyken, bir diğeri de kamu kurumunda çalışan bir öğretmendir); özellikle sivil toplum örgütleri için gönüllülük yapanlar olmak üzere diğer bazı görüşmeciler ise gençlik çalışmalarını değişikliklere tanık olabilecekleri, bir şeyin değişmesine yardımcı olabilecekleri ve sonrasındaki çıktılarını görebilecekleri bir alan olarak değerlendirmektedir. Ayrıca, gençlik çalışmalarına daha fazla genç insanı dâhil etmek, genç insanlara uluslararası deneyimler kazanmalarında ve istihdam için şanslarını arttırmalarında yardımcı olmak, gençlik faaliyetlerine katılmaları için genç insanları harekete geçirecek fırsatlar yaratmak ve genç insanların refahına katkıda bulunmaya çalışmak da görüşmecilerin motivasyonları arasında yer almaktadır. Gençlik çalışmalarının doğası ve gençlik çalışmalarındaki bir şeyler yapma tarzları da görüşmeciler için bir ilgi kaynağıdır, çünkü bazı görüşmeciler gençlik çalışmalarında önyargıların daha az olduğunu ve sivil toplumun özgürlükleri sağlamada devlete ve siyasete kıyasla daha etkili olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, beyin fırtınası, işbölümü, katılım, iletişim ve öğrenilen yaklaşımları uygulama olasılığı gibi gençlik çalışması pratiğinin bileşenleri motivasyonu arttırmakta, görüşmecileri iyi hissettirmekte ve ufuklarını genişletmektedir. Gençlik çalışmalarını kendi kişisel kariyerlerinde yardımcı olacak ve iş bulmak için faydalı olacak deneyimler edinme yolu olarak gören azınlık sayılabilecek bir görüşmeci de bulunmaktadır. Bunun yanında, kendi kurumuna/kuruluşuna/derneğine yalnızca uluslararası gençlik projelerine gönderilebilmek için kaydolan bir görüşmeci de bulunmaktadır.

Görüşmecilerin çoğunun gençlik çalışması faaliyetlerine devam etme istekliliklerini ve bunun ille de aynı kurumda gerçekleşmesi gerekmediğini dile getirdiklerini belirtmek de önemlidir. Kendi kurumlarını/derneklerini kurmayı düşünen ya da gelecekteki gençlik çalışması faaliyetleri için kurumlarının kapasitelerini daha da geliştirmeye çalışan (bir ev sahibi AGH kurumu olmaya çalışmak gibi) ya da katılımlarını başka türlerdeki kurumlara genişletmeye niyetlenen (örneğin, bakımevlerinde yaşlı insanlarla çalışmak gibi) bazı görüşmeciler de bulunmaktadır.

İkinci mülakat ele alındığında, eğitim ve destek faaliyetlerinin görüşmecilerin gelecek gençlik çalışması perspektiflerine büyük ölçüde olumlu katkı sağladığını görmek mümkündür. Görüşmecilerin bazıları, faaliyetin gençlik çalışması algılarını değiştirdiğini ve gelecek faaliyetleri için ilham verici olduğunu belirtmektedir. Faaliyetlerin, uluslararası/Avrupa gençlik çalışmalarına ilişkin kayda değer bir farkındalık düzeyi yarattığı defaten belirtilmektedir. Bazı görüşmeciler, uluslararası gençlik çalışmaları konusunda daha meraklı hale geldiklerini ve başkalarının kendi ülkelerinde neler yaptığı konusunda çoktan bazı araştırmalar yapmaya başladıklarını belirtmektedir. Özellikle AB'nin çeşitli projelere yaptığı desteği keşfetmek, daha fazla gençlik projesi için motivasyon sağlamaktadır. Bazı görüşmeciler, farklı temalar konusunda daha fazla eğitim almanın öneminin yanı sıra gençlik çalışması kapasitelerini geliştirecek hareketliliğe yönelik artan motivasyonlarını da ifade etmektedir.

Analiz, eğitim ve destek faaliyetlerinin görüşmecilerin gençlik çalışması faaliyetlerine katılımlarını derinleştirdiğini göstermektedir. Görüşmecilerden biri faaliyette ele aldıkları problemler konusunda daha fazla araştırma yapmaya başlamış ve daha derin problemleri tanımlamaya çalışmıştır; bir başkası faaliyette öğrendiklerini kendi iş hayatı pratiklerine uygulama konusunda oldukça hevesli bir hale gelmiş; bir diğeri ise fonların varlığından ziyade ihtiyaçlara öncelik veren bir perspektif benimsemeye başlamıştır. Ayrıca, bu faaliyetler özgeçmişlerde yer almaları ve faaliyetten edinilen yeni beceriler sayesinde istihdam edilebilirlik şansını arttırmak gibi konulara ilişkin kişisel motivasyonları da arttırmaktadır. Sonuncu ama bir o kadar da önemli olarak, eğitim ve destek faaliyetleri daha önceden gençlik çalışmaları konusunda hiç deneyimi olmayan ya da az deneyimi olan görüşmeciler için dikkate değer bir motivasyon düzeyi yaratmaktadır. Faaliyetten sonra görüşmecilerden biri derneklerde ve STK'larda aktif olarak yer almanın yollarını aramaya başlamış ve kurumda ne tür sorumluluklar üstlenebileceğini sormak için gönderen kuruluşla irtibata geçmiştir. Başka bir görüşmeci gençlik çalışması faaliyetlerinin öneminin bilincinde olmadığını fark ettiğini ama faaliyetten sonra bir STK'nın ne olduğunu ve nasıl çalıştığını öğrendiğini ifade etmektedir.

5.2.3. Çıktıların gençlik çalışmaları pratiğine ilgiliği

İkinci mülakattan elde edilen verilere dayanarak, eğitim ve destek faaliyetinin çıktıları günlük gençlik çalışmasındaki pratik ve uygulamalarla ilgili görünmektedir. Görüşmecilerin algılarına ve ifadelerine dayanarak, böyle bir alaka gençlik çalışması faaliyetlerinde kullanılan yöntemler, gençlik çalışması vizyonunun genişlemesi ve proje çalışması için becerilerin gelişmesi şeklinde sınıflandırılabilir.

Öğrenilen yöntemlerin ilgiliğine ilişkin olarak görüşmeciler, faaliyet boyunca daha önce bilmedikleri yöntemler ve konularla karşılaştıklarını ve hâlihazırda bildiklerini yeniden değerlendirme şansı bulduklarını belirtmektedir. Birçok görüşmeci, günlük derinlemesine düşünme grupları, simülasyon egzersizleri, fon sağlama stratejileri ve yaklaşımları, kaynak dağılımı için stratejiler, iletişim biçimleri, kısa filmler, teorik girdiler, sunum teknikleri ve yaygın eğitim yöntemleri gibi faaliyetlerde öğrendikleri ya da yeniden gözden geçirdikleri yöntemleri şimdiden günlük çalışmalarında kullanmaya başladıklarını ifade etmiştir.

Faaliyetlerin çıktıları, görüşmecilerin *gençlik çalışması vizyonunu genişletme* üzerinde de etkili olmaktadır. Pek çok görüşmeci, faaliyetlerde öğrendiklerinin doğrudan kendi gençlik çalışması pratikleri ile alakalı olduğunu ve hedef gruplarına sundukları hizmetleri doğrudan etkilediğini kabul etmektedir. Bu bakımdan, görüşmeciler gençlik çalışmalarını örgün eğitim kurumları ile bütünleştirmek konusunda esinlendiklerini; STK'ların toplumdaki insanlarla ilişki kurma ihtiyacı ve bu bağlamda gençlik katılımının rolü konusunda bir farkındalık geliştirdiklerini; iş dünyası ile bağlantı kurmanın önemini kavradıklarını; gençlik çalışmalarında dayanışmanın ve işbirliğinin rolünü fark ettiklerini; gençlik çalışmaları aracılığıyla yardım edilebilecekleri nasıl tanımlayabilecekleri ve bunlarla nasıl iletişim kurulacağını öğrendiklerini; öğrenme inisiyatifini genç insanlara bırakmak gerekliliğinin farkına vardıklarını ve teoriyi daha iyi bilmenin, onu pratiğe dönüştürmenin ve stratejiyi daha gerçekçi kılmanın önemini anladıklarını belirtmektedir.

Faaliyetler, *gençlik çalışmasının bir parçası olarak projeler* bakımından da alakalı olarak algılanmışlardır. Görüşmeciler, Avrupa faaliyetlerinin yanı sıra bilhassa çeşitli kurum türleri kapsamında gençlik değişimi gibi gençlik projelerinin nasıl uygulanacağını tartışma deneyimlerine sahip olduklarını; faaliyet boyunca kendi yerelliklerinde geliştirdikleri projeyi düzenlemek konusunda hevesli hale geldiklerini ve faaliyetin teması hakkında hâlihazırda bir proje hazırladıklarını ve sunduklarını belirtmişlerdir.

5.2.4. *Katılımcılar için kurumsal destek*

Kuruluştaki ihtiyaç analizi yapılmasının yanı sıra kuruluşların görüşmecilerin eğitim ve destek faaliyetine katılmalarıyla ilgili beklentileri, bu faaliyetlerin katılımcılarına sağlanan kurumsal desteğin iki önemli bileşenidir. Böyle bir desteğin varlığı, bir bakıma, katılımcıların faaliyetlerde kazandığı deneyim yoluyla faaliyetin kuruluşun gençlik çalışması pratikleri üzerindeki faydalarını yansıtan bir şekilde katılımcılar/görüşmeciler ile kurumları arasındaki yakın ilişkinin bir göstergesidir.

Birinci mülakat boyunca toplanan veriler, kuruluşların görüşmecilerin faaliyetlere katılımlarından beklentilerinin çok yüksek olmadığını göstermektedir. Aslında pek çok vakada görüşmeciler faaliyetlere bireysel olarak başvurmakta ve kurumu konuyla ilgili bilgilendirmektedir. Yine de, görüşmeciler kuruluşlarının kendilerini bu eğitim ve destek faaliyetlerine ve projelerine katılmaları için teşvik ettiklerini ve görüşmeciler için hiçbir problem ya da engel çıkarmadıklarını belirtmektedir. Bu nedenle, kurumların, özellikle de faaliyet öncesinde, gerekli dokümanların ve izinlerin hazırlanmasında yardımcı olarak; görüşmecilere rehberlik ederek ve nadiren katılım için finansal destekte bulunarak destekleyici göründüklerini gözlemlemek mümkündür. Böyle olduğunda, kurumların hala katılımcılardan faaliyet dönüşünde kurumdaki çalışma arkadaşlarına faaliyetin çıktılarını sunmaları; faaliyette yeni ortaklar bulmaları; kurumda yeni projeler geliştirmeleri ve görüşmecilerin katıldıkları faaliyetin konusuna ilişkin yeni bilgi ve deneyim toplamaları gibi bazı beklentileri olmaktadır. Kurumların, görüşmeci ile birlikte sürece doğrudan dâhil olması ise daha az rastlanan bir eğilimdir. Örnek vakalardan birinde derneğin yöneticisi faaliyetten önce katılımcı ile buluşmuş ve görüşmecinin, faaliyette edindiği deneyimlerin kurumun diğer üyeleri ile paylaşarak onları

bilgilendireceği beklentisiyle katılımcı ile sürekli bir temas halinde kalmıştır. Başka bir vakada, kurum görüşmeci için planlama yapmış, bütün düzenlemeleri ayarlamış ve katılımcının sadece etkinliğe katılmasını beklemiştir.

Kurumların faaliyet katılımcılarına desteğinin önemli bir yönü ise, etkinlikten önce gerçekleştirilen, kurumun amaçlarını ve ihtiyaçlarını analiz etmek ve faaliyetin ilgililiğini dolayısıyla da görüşmecinin faaliyete katılmasının bu amaçlarla ilgisini belirlemek amacıyla yapılandırılmış bir çaba niteliğinde olan ihtiyaç analizidir. Birinci mülakattaki üç görüşmeci kurumlarında hiç ihtiyaç analizi yapılmadığını belirtmektedir. Diğer görüşmeciler de katılacakları faaliyet özelinde olmayan bir ihtiyaç analizine atıfta bulunmaktadır. Bu anlamda, görüşmecilerin kurumlarında, kurumlarının gelecek faaliyetlerinin planlandığı yıllık planlama ve değerlendirme toplantıları, yönetim kurulu toplantıları, geçmiş ve gelecek haftaların faaliyetlerinin görüşüldüğü düzenli haftalık takım toplantıları ya da kurumların güçlü ve zayıf noktalarının belirlendiği genel ihtiyaç analizi toplantıları bulunmaktadır. Sadece birkaç görüşmeci, görüşmecilerin faaliyete katılımına ilişkin bir tür ihtiyaç analizini yaptıklarını belirtmiştir. Örnek vakaların birinde, görüşmeci faaliyet öncesinde kuruluş veya temsilcisiyle görüşmüş, bu toplantıda kuruluş kendisinden döndüğünde bir rapor hazırlamasını istemiştir. Diğer iki vakada, kuruluşun faaliyete katılmasındaki amaçları tartışmış; fikir alışverişinde bulunmuş; faaliyetin programlarını, amaçlarını ve zamanlamasını incelemiş ve çıktılarını takımındaki diğerlerine nasıl anlatacaklarını ve faaliyet sonrasında ne yapılacağını planlamışlardır.

Kuruluşların faaliyet sonrasındaki beklentileri ikinci mülakat kapsamında ele alındığında, mülakatların altısında konuya hiç değinilmediğini görmek mümkündür. Geri kalan görüşmeciler, faaliyetin çıktılarını konusunda kuruluşun ilgisine atıfta bulunmadan meslektaşları ve arkadaşları ile bilgi paylaştıklarını; kurumun faaliyette öğrenilen yeni yöntemlerin kullanımına açık gibi görüldüğünü ve deneyimleri paylaşmak ve yeni bir proje hazırlamak üzere iş arkadaşları ile bir çalıştay düzenlediklerini belirtmektedir.

5.2.5. Deneyimlerin aktarımı ve kurumsal çevre üzerindeki etki

İkinci mülakat, faaliyetlerin çıktılarının, görüşmecilerin kurumsal çevrelerinde meydana getirdikleri algılanan değişikliklere ilişkin bir vurgu da içermektedir. Böyle bir değişikliğin, eğitim ve destek faaliyetlerinin katılımcılarının faaliyetlerde kazandıkları deneyimleri kurumlarına aktarmaları halinde meydana gelmesi muhtemeldir. Veriler, deneyimleri yaygınlaştırma yolları konusunda, görüşmecilerin deneyimlerini kendi gençlik çalışmaları faaliyetlerine nasıl aktardığı kadar bu tür bir yaygınlaştırmanın alıcıları; deneyimlerin pratiğe geçirilmesi; deneyimlerin pratiği; ve yöntemlerin görüşmecilerin günlük çalışmalarında kullanılması konularında fikir vermektedir.

Görüşmecilerin, faaliyetlerden sonra deneyimlerini yaydıklarını ve paylaştıklarını görmek mümkündür. Görüşmeciler deneyimlerini çalıştaylar ve sunumlar aracılığıyla derneklerindeki ya da kuruluşlarındaki çalışma arkadaşları ile paylaşmaktadır. Ayrıca, görüşmeciler bu deneyimleri diğer kuruluşlardaki kişilerle (örneğin eski dernekleri ile), diğer kurumların yönetim kurulları ile ya da diğer kurumlardaki arkadaşları ile) de paylaşmaktadır. Görüşmeciler deneyimlerini, tam zamanlı çalışan olarak çalıştıkları ya da öğrenim gördükleri (örneğin üniversitelerde, liselerde, valiliklerde vs.) kurumlardaki iş arkadaşları veya akranları ile paylaştıklarında kuruluş çevresinde dolaylı bir etki oluşmaktadır. Görüşmeciler deneyimlerini kendi arkadaşlarına da anlatmaktadır.

Veriler faaliyetten yalnızca iki ay sonra toplanmış olmasına rağmen, görüşmeciler deneyimlerini çoktan pratiğe dönüştürmeye ve uygulamaya başladıklarını belirtmektedir. Örneğin, bir görüşmeci Avrupa'da ceza sistemine yönelik ortaya çıkan yeni yaklaşımları dikkate alarak bir yasal düzenleme ya da yeni bir yasa hazırlanmaya başlamak için bir öneri geliştirmiş; başka bir görüşmeci, temas halinde olduğu bir kurum için kurumsal bir kitlesel finansman stratejisi hazırlamış ve onlara bir de fon sağlama mülakatları için rehber hazırlamış; başka bir görüşmeci ise bir kuruluşta aktif üye olan bir arkadaşı ile konuşmuş ve fikirleriyle arkadaşının projelerinden birine katkıda bulunmuştur.

Belki de kurumsal çevredeki en somut etki, faaliyetlerde öğrenilen yöntemlerin kullanımınıdır. Görüşmeciler farklı teknikleri kurumun diğer üyelerine aktardıklarını ya

da bunları kurumlarda çoktan kendi kendilerine kullanmaya başladıklarını ve bu tekniklerin kuruluşta yaptıkları çalışmanın etkinliğine katkı sağladığını fark ettiklerini belirtmektedir. Bazı görüşmeciler, yöntemleri kendi iş yerlerinde de, örneğin öğrencileriyle birlikte kullanmaya başlamıştır. Mülakatın yapıldığı dönemde henüz deneyimlerini uygulamaya başlamamış ancak fırsat bulur bulmaz (örneğin, yeni gönüllüler geldiğinde, yaz bittiğinde ya da okullar açıldığında) uygulayacak hatırı sayılır sayıda görüşmeci de bulunmaktadır.

5.3. Kişisel gençlik çalışmaları yeterlikleri üzerindeki etki

RAY-CAP sadece eğitim ve destek faaliyetlerinin gençlik çalışmaları üzerindeki etkiyi ele almamakta, aynı zamanda katılımcıların kişisel gençlik çalışmaları yeterlikleri üzerindeki etkilerine de özel bir önem atfetmektedir. Bu bakımdan, gençlik çalışmaları yeterlikleri beceriler, bilgi ve değerler/tavırlar kategorileri altında ele alınmaktadır. Çoğunlukla ikinci mülakattan elde edilen verilere dayanarak, bu bölümdeki analiz kişisel gelişim alanlarına, uygulanan yöntemler ve eğitim yaklaşımlarına, AB değerlerine/konularına/Avrupa Birliği imajına ve kültürlerarası öğrenmeye ve eğitime odaklanmaktadır.

5.3.1. Kişisel gelişim alanları

RAY-CAP araştırması özellikle eğitim ve destek faaliyetlerinin gençlik çalışmasının ana faktörleri olan katılımcılar üzerinde beklenen ve beklenmedik etkileri ile ilgilenmektedir. Bu bağlamda, kişisel gelişim alanları, ikinci mülakatta bir dizi soru ile ele alınmaktadır. Buna göre, görüşmecilerce algılanan gençlik çalışmalarıyla ilgili güçlü yönleri geliştirme ve zayıflıkların üstesinden gelme örneklerinin yanı sıra, öz farkındalık, aktif dinleme, yaratıcılık gibi kendini gerçekleştirme ile ilgili diğer bireysel nitelikler bir dizi soru ile aracılığıyla özellikle detaylandırılmıştır. Buna ek olarak, etkinliklerde edinilen yeni bilgiler ve yeni tutumların ikinci mülakat aracılığıyla belirlenmesi amaçlanmıştır.

Görüşmeciler, eğitim ve destek faaliyetleri yoluyla gençlik çalışmalarıyla ilgili güçlü yönlerin geliştirilmesine ilişkin örnekler vermişlerdir. Örnekler arasında kısa bir süre kendini ifade etmek; akran değerlendirmesini tecrübe etmek; Türkiye’de sosyal hizmet

uygulamalarının Avrupa standartlarına uygunluğunun doğrulanması; başka bir dilde bir etkinliğe katıldıktan sonra kendine güvenin artması; İngilizce dilinde pratik yapmak; iletişim ve kendini ifade etme becerilerinin geliştirilmesi; kendi deneyimlerini diğer katılımcılar ile paylaşmak ve tüm yasal işlemleri şahsen izleyerek kendi başına bir etkinlik başvurusunda bulunabilmek yer almaktadır.

Aynı zamanda eğitim ihtiyaçlarının ve ilgilerinin bir parçası olarak görüldüğünden, görüşmecilere, eğitimlere katılımlarını değerlendirdiklerinde zayıflıkların üstesinden gelmek konusunda kişisel gelişim deneyimleyip deneyimlemedikleri sorulmuştur. Görüşmecilerin beyanları bu kişilerin faaliyetlerden önemli ölçüde fayda sağladıklarını göstermektedir. Bu faydalar artan özgüven, gelişen dil becerileri ve sosyal sorunlar hakkında artan farkındalıkla ilişkili olarak gruplanmaktadır.

Eğitim ve destek faaliyetleri katılımcıların özgüvenlerini açıkça artırmaktadır. Eğitim faaliyetleri esnasında sorumluluk almak ve diğer katılımcıların takdirini kazanmak; etkinlik aracılığıyla kendini daha yakından tanıma fırsatı bulmak; utangaç hissetmek ve kendini iyi ifade edememek gibi zayıflık olarak algılanan tavırlar üzerine derinlemesine düşünmek ve bunları değiştirmek için çaba harcamak; motivasyon düşüklüğü hissedildiğinde diğer ülke uygulamalarını görerek faaliyetin uygulanabileceği yeni yollar keşfetmek; diğer katılımcıların teşviki ile gençlik çalışmalarına ve faaliyet yöntemlerine daha az aşına olmaktan kaynaklanan sorunların üstesinden gelmek görüşmecilerin kendilerini daha özgüven sahibi ve motive hissetmelerine sebep olmaları nedeniyle görüşmecilerce fark edilen gelişme örnekleri olarak listelenebilir.

Zayıflıkların üstesinden gelmekle ilgili olarak sıkça belirtilen bir başka değişiklik, dil becerilerinin daha da geliştirilmesi ihtiyacının giderilmesidir. Faaliyetlerde başka bir dilin kullanılması, bir yandan katılımcıların kendilerine duydukları güveni artırmaktadır. Örneğin, bir görüşmeci başka ülkelerden kişilerin bulunduğu ortamlarda İngilizce konuşurken daha özgüven sahibi hissettiğini belirtmiştir. Benzer şekilde, bir görüşmeci, İngilizce tartışmalara katılmaya karar verdiğinde kendine güveninin arttığını ifade etmiştir. Öte yandan, bu faaliyetler, katılımcıların, gelecekte uluslararası gençlik çalışmaları faaliyetlerine katılmayı planladıkları ölçüde dil becerilerini daha da

geliştirmeleri gerekliliğini fark ettirmektedir. Bu bağlamda, bazı görüşmeciler diğer katılımcıların konuştuklarını anlama açısından daha iyi durumda hissetseler bile, kendilerini İngilizce dilinde ifade ederken zorlandıklarını dile getirmektedirler. Katıldıkları etkinlikler, bazı görüşmecilerin başka bir dilde aldıkları ilk eğitim olmuştur ve bu kişiler zorluklarla karşılaşmış olsalar dahi yaşanan dil yetersizlikleri öğrenme çıktılarını etkilememiştir. Bu bağlamda, dil becerileri konusundaki zayıflıkların katılımcılar tarafından fark edilmesinin katılımcıların cesaretini kırmadığı, aksine, onları dil kurslarına katılmak gibi yöntemlerle dil becerilerini daha da geliştirmeleri için motive ettiği sonucuna varmak mümkündür.

Mülakatlar, zayıflıkların üstesinden gelmenin bir başka yönünün artan farkındalık düzeyiyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Etkinlik temasına bağlı olarak, görüşmeciler uygulamayla ilgili farkındalıklarını arttırmakta ya da konu üzerine daha fazla okuma yaparak etkinlik sonrasında da bilgi ve kapasitelerini geliştirmeye devam etmektedir. Buna ek olarak, kendileri ile işbirliği yapmak isteyen uluslararası bir ağa erişim olanakları; kendilerinin proje hazırlama kapasiteleri; projeler hakkında sahip oldukları bilgi seviyeleri gibi görüşmecilerin faaliyet esnasında farkına vardıkları durumlar söz konusudur.

Kendini gerçekleştirme açısından, yukarıda belirtilen değişikliklere ek olarak, ikinci mülakatta verilen cevaplar, gelecekteki faaliyetler için motivasyonu ve kendine güveni yükseltecek Şekilde z farkındalık seviyelerinin artışı hakkında kanıt sağlamaktadır. Örneğin, bir görüşmeci, Türk katılımcıların da projeler geliştirebileceğini fark ettiğini belirtirken; bir diğerisi ise inandığı kadar geniş bir görüşe sahip biri olmadığını fark ettiğini ve bu durumun onun için geliştirilmesi gereken bir Şey haline geldiğini belirtmiştir. Ayrıca, olayları farklı Őekillerde düşünme ihtiyaı; kendini daha iyi tanımanın önemi, birbirlerini tanıma ve gençlik çalışmalarını buna göre uygulama; öğrenme yöntemlerinin önemi; tavırların farkına varma gibi konular da kendini gerçekleştirmenin farklı yönleri olarak sıralanmaktadır.

İkinci mülakat sorularına verilen cevaplar eğitim ve destek faaliyetlerine katılanların faaliyetler sırasında pek çok konuda yeni bilgi edindiğini göstermektedir. Görüşmecilerin çoğu, etkinlik konusu/temasıyla ilgili pek çok yeni Şey öğrendiklerini

belirtmiştir. Örneğin, katılımcılar, temanın “iletişim” olduğu bir etkinlikte, iletişim alanıyla ilgili yeni bilgisayar ve internet programları ve kısa sürede etkili iletişim kurma yöntemleri; psikolojik destekle ilgili sosyal hizmetler; dezavantajlı gruplar için sosyal içerme modelleri ve gençler ve kadınlar için sunulan hizmetler; farklı ülkelerde engelliler için sağlanan haklar; farklı ülke mevzuatları; ürün geliştirme; kitlesel finansmanın önemli noktaları ya da farklı ülkelerde benzer toplumsal sorunların varlığı gibi yeni bilgiler öğrendiklerini ifade etmektedir. İkinci bir yeni bilgi kategorisi, proje çalışmasıyla ilgilidir. Görüşmeciler, bir projeyi nasıl hazırlayacaklarını ve planlayacaklarını; bir projeyi nasıl yazacaklarını; proje için nereye başvuracaklarını; başvurunun yasal prosedürlerini; Avrupa Komisyonu’nun projeler ve Erasmus+ programı için sunduğu destek olanaklarını; öz değerlendirme ve süreç değerlendirme unsuru olarak Youthpass’ın anlamını; sorunun belirlenmesi, çözümler geliştirilmesi, etkinliklerin belirlenmesi, programın oluşturulması ve çalışma gruplarının oluşturulması gibi proje aşamalarını ve proje geliştirme için gençlerin katılımına olan ihtiyacı öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcıların, yalnızca faaliyetin eğitmenlerinden veya organizatörlerinden değil, aynı zamanda diğer katılımcılardan, faaliyetlere davet edilen konuşmacılardan ve faaliyet esnasında yapılan ziyaretler sırasında karşılaştıkları kuruluş temsilcilerinden de yeni bilgiler edindikleri görülmektedir. Görüşmeciler aynı zamanda, yaygın eğitim yöntemleri, (özellikle projelerin hazırlanması için yapılan) grup çalışmaları, yerinde ziyaretler, aktivite sonu yapılan değerlendirme oturumları, günlük derinlemesine düşünme seansları; yenilikçi etkileşim yöntemleri; görsel teknikler ve slaytlar; atölye çalışmaları ve oyunlar ve ev sahibi olan Ulusal Ajans’ın proje değerlendiricileri gibi uzmanlarla konuşmalar gibi yeni bilgiler kazanmalarını sağlayan yöntemlerden de bahsetmektedirler.

Son olarak kişisel gelişim alanları anlamında, eğitim ve destek faaliyetlerinin hem kişisel hem de gençlik çalışmaları düzeyinde yeni tavırlar kazanılmasına katkıda bulunduğunu gözlemlemek mümkündür. Kişisel tavırlar bağlamında, görüşmeciler, faaliyetlerin bir sonucu olarak, başkalarına karşı daha hoşgörülü, daha düşünceli ve daha sakin bir kişi haline gelmiş olduklarını; empati seviyelerinin kayda değer bir

şekilde geliştiğini; kendilerini daha iyi tanımaya başladıklarını; kendi öğrenme tarzlarını keşfettiklerini; konulara farklı bir perspektiften bakabilmeyi sağlayan yeni bakış açısı edindiklerini; günlük yaşantılarında daha sabırlı ve daha planlı duruma geldiklerini düşünmektedir. Aynı derecede önemli bir diğer konu da görüşmecilerin doğrudan gençlik çalışma uygulamalarıyla ilişkili yeni tavırlar kazanmış olmalarıdır. Görüşmeciler, gençliğin farklı ülkelerdeki farklı tanımlarını; örneğin, gençlerin dâhil edilmesi gibi konularda kuruluşlarında sürdürdükleri sınırlılıklarını; bakış açılarını genişletmenin ve dünyaya küresel bir açıdan bakma imkânını ve toplumun farklı kesimleriyle uyum içinde yaşamının yollarını fark ettiklerini ifade etmektedirler. Buna ek olarak, görüşmeciler, gençlik çalışmalarını kamu kurumları gibi farklı ortamlarda uygulamakla ilgili yeni fikirler edinmişler; her sorunun bir çözümü olduğu, yalnız olmadıkları ve her zaman insanlara ulaşabilecekleri duygusunu geliştirmişler; gençlik çalışmaları uygulamalarıyla ilgili bazı aktörlere yönelik (iş dünyası gibi) olumsuz tutumlarını değiştirmişler; STK'lar ile toplum arasındaki iletişimin önemini fark etmişler; inisiyatifli gençlere ve gönüllülere bırakma yollarını belirlemişler; farklı hedef gruplarının sorunlarını daha iyi anlayabilmek için duygudaşlık geliştirmişler ve gençlik çalışmalarının ve onun aktörlerinin (STK'lar gibi) önemini keşfetmişlerdir.

Yeni tavırlar edinmeye katkıda bulunduğu düşünülen yöntemlerle ilgili olarak, bazı etkinlik ve yöntemlerin daha etkili olduğunu gözlemlemek mümkündür. Bunlar, katılımcıların kimi zaman kendi dünya görüşleri ile çelişkili bir şekilde farklı roller deneyimledikleri simülasyon oyunları; katılımcıların günlük aktivitelerin ve durumların üzerinden geçerek gün içinde meydana gelen çatışmaları çözmelerine yardımcı olan günlük derinlemesine düşünme yöntemi; katılımcıların, gençlerin sorunlarına tanık olmalarına, bu sorunları fark etmelerine ve daha ciddiye almalarına olanak sağlayan saha ziyaretleri; katılımcıların, kimi zaman nasıl yanlış seçimler yapabileceklerini, buna bağlı olarak kendilerini nasıl bilinçlendirebileceklerini ve toplumsal sorunları daha iyi anlamak için tavırlarını nasıl değiştirebileceklerini fark ettikleri rol yapma oyunları olarak adlandırılabilir. Yeni tavırların kazanılmasına katkıda buldukları belirtilen bu yöntemlere daha yakından bakmak, bu yöntemlerin katılımcıların, özellikle de çevrelerindeki dünyayı algılamak için izledikleri alışılmış yollara meydan okumaları

açısından, kendi kendilerini yansıtmaları ve yaparak öğrenmeleri için daha fazla alan sağlayan yöntemler olduklarını göstermektedir.

5.3.2. Uygulanan yöntemler ve eğitim yaklaşımları

Uygulanan eğitim yaklaşımları/yöntemleri, RAY-CAP araştırması için, gençlik çalışması yeterliklerinin gelişimini anlamada önemli bir bileşendir. Bu bağlamda, ikinci mülakatın soruları öncelikle (uluslararası) gençlik çalışma yeterliklerini, diğer bir deyişle gençlik çalışması pratiğini (eylem) geliştirmek; ikincil olarak ise iş hayatına ve/veya uygulamaya aktarım açısından güçlü yönler geliştirmek ve zayıflıkların üstesinden gelmek için eğitim ve destek faaliyetlerinde uygulanan yaklaşımları ve yöntemleri tanımlamayı amaçlamaktadır.

(Uluslararası) gençlik çalışmaları yeterliklerinin geliştirilmesi için uygulanan eğitim yaklaşımlarına/yöntemlerine gelindiğinde, görüşmecilerin büyük çoğunluğu yöntemlerin kapsayıcı ve etkili olduğunu, ve herkesin iletişim kurma şansına sahip olduğunu belirtmiştir. Bu anlamda, etkinliklerin çok iyi düzenlenmiş oldukları ve yoğun olsalar da sıkıcı olmadıkları kabul edilmektedir. Uygulanan yöntemler büyük çeşitlilik göstermektedir: Karışık grup faaliyetleri; girdilerin yapıldığı oturumlar; oyunlar; buz kırma/kaynaştırma etkinlikleri, (günlük ya da etkinlik için) derinlemesine düşünme oturumları; doğayla çalışmak gibi fiziksel ve açık hava etkinlikleri; anketler, geri besleme ve faaliyet raporları; temayla ilgili organizasyonlara saha ziyaretleri; atölyeler; faaliyetin final raporlaması; yaratıcı drama; “kanvas modeli” gibi farklı modellerin denenmesi; simülasyon egzersizi; yenilikçi interaktif sunumlar; tartışmalar; problem çözme kapasitelerini geliştirmeye yardımcı olan tiyatro ve rol yapma oyunları ve alan/saha ziyaretleri. Görüşmeciler, bu yöntemlerin ve yaklaşımların, web sayfası veya yeni bilgisayar programları yaratma ve yönetme gibi yeni şeyler öğrenmelerini sağladığını; yaparak öğrenmelerine yardımcı olduğunu ve etkinlikler hakkındaki düşüncelerini ifade etmeleri, ciddiye alınan öneriler ve yorumlar yapmaları için yararlı olduğunu belirtmektedirler.

İş hayatına/uygulamaya aktarım konusunda kuvvetli yönler değiştirmeye ve zayıflıkların üstesinden gelmeye yardım eden uygulamalı eğitim

yaklaşımları/yöntemleri göz önünde bulundurulduğunda, görüşmeciler yöntemlerle ilgili memnuniyetlerini dile getirmişlerdir. Örneğin, bir görüşmeci, günlük gençlik çalışmaları uygulamalarına aktarılabilir olmasının yükseltecek şekilde, yöntemlerin sadece teorik değil aynı zamanda pratik olduğunu ifade etmiştir. Buna ek olarak, kişinin kendisini daha iyi ifade etmesine yönelik yöntemler, katılımcıların kendilerini garip bir duruma düşürmekten korkmadan özgürce konuşabilmeleri ve fikirlerini kolayca ifade edebilmeleri anlamında özellikle dikkate değerdir. Bu bağlamda, eğitim ortamının çok samimi ve rahatlatıcı olması çok yardımcı olmuştur. Etkileyici ve yararlı olduğu belirtilen bir diğer yöntem, hedef kitlenin günlük sorunlarını keşfetmek için gerçekleştirilen saha ziyaretleri/alan çalışması olmuştur. Bunun, görüşmecilerin sosyal sorunların derinliğini fark etmelerine ve yerel deneyimlerden faydalanmalarına yardımcı olduğu bildirilmiştir. Benzer şekilde, görüşmecilerin problem çözme kapasitelerini geliştirmelerine yardımcı olmak amacıyla yapılan grup çalışmaları, derinlemesine düşünme oturumları ve rol oyunları gibi yöntemler dikkat çekmektedir. Görüşmecilerden bir tanesi, günlük faaliyetlerinde derinlemesine düşünme yöntemlerini kullanmaya başladığını belirtmiştir. Buna ek olarak, yöntemler aktif olduğunda katılımcıların onlardan daha fazla keyif aldığını gözlemlemek de mümkündür.

5.3.3. AB değerleri, AB konuları ve Avrupa Birliği imajı

RAY-CAP araştırması, gençlerin çalışması yeterliklerinin önemli bir unsuru olarak, eğitim ve destek faaliyetleri katılımcılarının Avrupa değerleri, Avrupa konuları ve Avrupa Birliği imajı ile ilgili tavırlarındaki/değerlerindeki gelişim ve değişimleri tanımlamaktadır. Buna göre, ikinci mülakat, eğitim ve destek faaliyetlerinin bir sonucu olarak tavır/değer değişiminin bu üç yönü üzerine özellikle odaklanmaktadır.

Görüşmecilere, faaliyet sonrasında *Avrupa değerlerine* ilişkin tutumlarında fark ettikleri değişiklikler sorulduğunda, çoğu, faaliyetin, birtakım Avrupa değerleri hakkındaki algılarını değiştirdiğini belirtmektedir. Sıkça belirtilen bir değer, demokrasidir. Görüşmeciler, demokratik bir ülkenin nasıl olabileceğini idrak ettiklerini ve insan hakları; hukukun üstünlüğü; barış; AB'nin genel değerleri; bireylere ve onların gelişimlerine verilen değer; bireylerin ülkeleri veya dilleri nedeniyle ayrımcılığa uğramaması ve katılımın sağlanması gibi kavramlarla ilgili farkındalıklarını

arttırdıklarını belirtmişlerdir. Buna ek olarak, görüşmeciler ‘uygar olma’ ile ilgili bazı değerlere değinmektedirler. Görüşmeciler, gönüllülere ilgi gösterme ve kendilerine demokratik bir şekilde davranma; katılımcıların etkinlik kapsamında sorumluluk duygularını yansıtan dakiklik; insanların özenleri ve saygıları gibi değerlerden etkilendiklerini dile getirmişlerdir. Görüşmecilerden yalnızca biri, Erasmus+ öğrenci hareketliliği faaliyetleri gibi daha önce katıldığı diğer faaliyetlerin bir sonucu olarak Avrupa değerleri hakkında hâlihazırda olumlu olan tutumunun çok değişmediğini belirtmiştir.

Avrupa meselelerinin keşfedilmesiyle ilgili tutumlarındaki değişime ve gelişmelere (Mülakat 2) ilişkin, görüşmeciler, özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde demokrasinin ve barışın uygulanması konusunda yeni Avrupa konularını keşfettiklerini belirtmektedir. Buna ek olarak, görüşmeciler, çocuklar ve gençler gibi belli hedef gruplarıyla ilgili projeler ve ortaklıklar konusunda işbirliği imkânı ile doğa/açık hava sporları gibi değişik alanlarda yeni uygulamalar, yaklaşımlar ve faaliyetler gibi kendilerine yeni gelen uygulamalara da atıflarda bulunmuşlardır. Pek çok örnekte, görüşmeciler, bu konuların ve uygulamaların Türkiye’de de sağlanması ve kendi kurumlarının benzer yaklaşımlar benimsemesi gerekliliğine olan inançlarını dile getirmektedir. Örneklerden birinde, görüşmeci, altyapının ve sorunların diğer ülkelerdekilerden farklı olması sebebiyle, bu yeni uygulamaların ülkesine doğrudan aktarılmasının imkânsızlığını keşfettiğini belirtmiştir. Bu nedenle, kendisi, öncelikle, uygulamaların ve yaklaşımların aktarılmasını sağlayacak şekilde bir altyapı kurulmasını önermiştir. Burada, görüşmecilerden üçünün bu konuda herhangi bir açıklama yapmadığını, birinin ise demokrasi, insan hakları ve katılımcı vatandaşlık gibi konularda daha önce bir fikir sahibi olduğu için yeni bir Avrupa konusu keşfetmediğini dile getirdiğini belirtmek de önemlidir.

Avrupa Birliği imajına ilişkin tavırların gelişimi ve değişimi konusunda, görüşmecilerin çoğu, faaliyetin AB hakkında sahip oldukları olumlu imajı güçlendirdiğini ve AB hakkında daha emin hale geldiklerini dile getirmiştir. Bu değişikliğe katkıda bulunan faktörler arasında, AB’nin bugün ve gelecek için insan hakları ve çocuk hakları gibi değerler üzerine inşa edildiği inancı; AB’nin gençlerin ve çocukların menfaatine yönelik

faaliyetlere ve projelere için verdiği desteğin fark edilmesi; AB'nin toplumsal sorunların üstesinden gelmeye yardımcı olacak çeşitli projeler için aktardığı kaynakların takdir edilmesi; AB'ye yerleşik olduğu düşünülen işbirliği sisteminin farkına varılması ve gençlik çalışmaları projelerinde ve faaliyetlerinde yeni ortaklıklar için fırsatlar yer almaktadır. Bu bağlamda, Türkiye'nin AB'de olması gerektiğine dair inançlarını dile getiren görüşmeciler de olmuştur. Bu örneklerden birinde, AB'ye ilişkin ciddi bir fikir değişikliği gözlemlenmiştir. Görüşmeci, AB'nin, bir amaç doğrultusunda toplumun menfaati için bir şeyler elde etmeye çalışmakta ve bu amaca ulaşmak için kaynak tahsis etmekte olduğunu fark ettiği için artık AB'ye karşı olmadığını ifade etmiştir. Görüşmecilerden çok azı daha önce Avrupa ülkelerine gittikleri için AB imajına ilişkin tavırlarında herhangi bir değişiklik olmadığını belirtmiştir.

5.3.4. Kültürlerarası öğrenme ve eğitim

RAY-CAP araştırması bağlamında, kültürlerarası öğrenme ve eğitim, gençlik çalışmaları yeterliklerinin önemli bir parçasıdır. Buna göre, bu konudaki gelişmelerin ve değişimlerin ikinci mülakat yoluyla iki açıdan belirlenmesi amaçlanmaktadır: Kültürlerarası eğitim ve öğrenim ve kültürlerarası söylem ve kimlikler.

Kültürlerarası öğrenme ve eğitim ile ilgili olarak görüşmeciler, birinci mülakat kapsamında çok sınırlı sayıda bildirimde bulunmuşlardır. Görüşmecilerden yalnızca ikisi önyargıların iletişim yoluyla ortadan kaldırılmasına ve yeni insanlarla ve kültürlerle tanışmayı sevdiğine değinmişlerdir. Bu anlamda, etkinliğe katılmanın nedenlerinden biri de farklı ülkelerden gelen gençlerle bir araya gelmektir.

Görüşmecilerin faaliyetten sonraki algıları göz önünde bulundurulduğunda (Mülakat 2), görüşmecilerin kültürlerarası öğrenme hakkındaki algılamalarında önemli bir derecede değişim/gelişim gözlemlenmektedir. Bu değişiklikler iki kategoride değerlendirilebilir: Farkındalık yaratma ve kültürel çeşitlilik ile başa çıkma. Farkındalık artışı açısından, görüşmeciler tarafından birçok farklı örnek sunulmuştur. Örneğin, görüşmeciler, bir proje planlarken etkinlik tarihlerinin ayarlanması hususunda kültürel farklılıklardan ötürü dikkatli olunması gerektiği gibi kültürlerarası konuların farkına varmışlardır. Ayrıca, farklı ülkelerdeki yasal düzenlemeler hakkında, örneğin reşit olma

yaşı konusunda, daha fazla bilgi edinme ihtiyacını fark etmişlerdir. Görüşmeciler, ülkelere ya da aksanlara bakılmaksızın herkesin önemsendiğini hissetmişlerdir. Buna ek olarak, diğer ülkelerde de benzer sosyal sorunların var olduğunu fark etmişlerdir. Görüşmeciler, diğer ülkeler hakkında, başkanlarının adı veya yüzölçümleri, ya da diğer ülkelerdeki farklı gençlik çalışmaları uygulamaları gibi yeni şeyler öğrenmişlerdir. Böylesi bir öğrenme, bütün faaliyetler kültürlerarası öğrenme ve/veya eğitim üzerine özel olarak odaklanmış olmasa dahi, kültürlerarası akşamlar, ülke sunumları, program dışı zamanlar gibi gerçekleştirilen bazı faaliyetler kanalıyla ya da etkinliklerin program unsurları aracılığıyla gerçekleşmiştir.

Kültürlerarası öğrenmenin ikinci yönü olarak, görüşmeciler, kültürel çeşitlilikle başa çıkma yolları geliştirdikleri durumlara örnekler vermişlerdir. Öncelikle, hiçbir katılımcı kültürel çeşitlilikle başa çıkma konusunda herhangi bir sorun bildirmemiştir. Bir görüşmeci, kültürlerarası alışveriş yapma ihtimalini artırmak için Türkiye'den gelen diğer katılımcılar ile birlikte oturmamaya çalıştığını belirtmiştir. Bir başkası, diğer katılımcılara kapsayıcı bir şekilde davranmaya çalışmış, örneğin, kendi dilinden ziyade İngilizce kullanmaya çok dikkat ettiğini belirtmiştir. Bir diğeri, kendi kültürünü kelimeler, gülümsemeler ve hatta beden dili ile tanıtmaya çalışarak diğer kültürlerden diğer ortaklarla iletişim kurma becerilerini geliştirdiğini kabul etmiştir. Bir başka görüşmeci, diğer ülkeler ya da kültürler hakkında önyargılı olmaması ve başka bir katılımcı farkında olmadan bazı tarihsel olaylarla ilgili onunla alay ettiğinde, bu çatışmayı faaliyetin enformel anlarında, özenle ele alması gerektiğini fark ettiğini belirtmiştir. Bir başka örnekte, görüşmeci, faaliyetin uluslararası bir ortamda doğru davranışlarda bulunma ve doğru zamanda doğru şeyi söyleme becerilerini geliştirdiğini düşünmektedir. Buna ek olarak, dengeli katılımcı sayısı ve grup dinamikleri de kültürlerarası alışverişleri güçlendiren faktörler olarak belirtilmiştir.

Kültürlerarası söylem ve kimlikler açısından değişimler ve gelişme konusunda daha az kanıt elde edilmiştir. İkinci mülakat çerçevesinde ilgili soruya cevap veren görüşmeciler, diğer ülkeler veya kültürler hakkında önyargılı olunmaması ve her türlü çatışmayla özen yoluyla baş edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Katılımcıların birbirleri hakkında önyargılı oldukları durumlarda bile faaliyet süresince birbirini daha

iyi tanımak bu önyargıları yumuşatmaya önemli ölçüde yardımcı olmuştur. Bu bağlamda, uluslararası/Avrupa gençlik çalışmalarının amaçlarından birinin kültürel çeşitlilik hakkında olumlu tutumlar geliştirmek olduğu dikkate alınmakta ve bu faaliyetlerde farklı kültürler bir araya geldiğinde, katılımcılar internet üzerinden öğrenmek yerine insanlara dokundukları için, olumlu bir şey olduğu düşünülmektedir. Buna ek olarak, diğer katılımcıların ev sahibi ülkenin alkol tüketimi veya Ramazan ayında oruç tutmaya saygı gibi duyarlılıklarına gösterdikleri saygı, görüşmeciler tarafından kültürlere saygının bir işareti olarak takdir edilmiştir.

5.4. Ağ kurma ve işbirliği üzerinde etki

Eğitim ve destek faaliyetlerinin en önemli hedeflerinden biri, faaliyetlere katılan gençlik çalışanları için daha fazla işbirliği, ağ kurma ve ortaklık fırsatları yaratmaktır. Bu tür işbirliği ve ağ oluşturma çıktıları, RAY-CAP araştırması kapsamında iki geniş anlamda değerlendirilmektedir: Proje/faaliyet seviyesinde işbirliği ve ağ kurmanın yanı sıra, uygulanan eğitim yaklaşımlarını/yöntemlerini içerecek şekilde, gelecek işbirlikleri için (potansiyel) ortaklarla ağ oluşturma/iletişim kurma fırsatları ile özellikle de gençlik çalışmaları gerçekliği ve aktörler ve paydaşlar ile işbirliğine istinaden gençlik politikasına atıfta bulunarak kurumlararası ve/veya politik seviyede ağ kurma ve savunuculuk.

Veriler, etkinliğe katılmadan önce dahi (Mülakat 1), görüşmecilerden bazılarının ve/veya kuruluşlarının, daha önce Avrupa düzeyindeki faaliyetler ile KA2, AGH ya da Erasmus+ Programı kapsamında yapılan gençlik değişim projeleri vasıtasıyla, proje/etkinlik seviyesinde belli bir ölçüde işbirliği ve ağ kurduklarını göstermektedir. Bu görüşmeciler, hâlihazırda bir Avrupa ağına ve/veya Avrupa ülkelerinden ortaklara sahip olduklarını belirtmişlerdir. Buna ek olarak, bazı görüşmeciler ve kuruluşları yalnızca Avrupalı değil, uluslararası ortaklara da sahiptir. Bu görüşmeciler, e-posta ve çeşitli anlık ileti uygulamaları gibi farklı platformlar aracılığıyla bu ortaklarla iletişim halindedir. Ancak, Avrupa düzeyinde gençlik çalışmalarında sınırlı deneyime sahip olan görüşmeciler, kendilerinin henüz bir ağa sahip olduklarını düşünmediklerini söylemişlerdir.

Görüşmecilere, ağlar ve ortaklıklar kurmaları için yakaladıkları fırsatlar sorulduğunda (Mülakat 2), istisnasız hepsi faaliyet sırasında uluslararası ağ/Avrupa ağı kurduklarını ifade etmişlerdir. Ağların, ortaklıkların ve işbirliğinin yaratılmasına katkıda bulunan yöntemler, etkinliklerde katılımcıların kendi kurumlarını tanıtmaları, diğer katılımcılar ile bire bir görüşmeler yapılması, temas kurmak için gayri resmi fırsatlar edinilmesi, faaliyete davet edilen yerel kurumların yaptıkları sunumlar, proje pazarı egzersizi veya faaliyet programı kapsamında birlikte bir proje hazırlanması olarak listelenmiştir. Bu bağlamda, ‘ortaklık oluşturma etkinlikleri’nin ortaklık sağlamak için özel faaliyetler içerdiğini; buna karşın, bazı diğer eğitim ve destek faaliyetlerinin ağlar ve ortaklıklar oluşturmak için özel veya yapılandırılmış program öğeleri geliştirebileceğini söylemek mümkündür. Yine de, görüşmecilerin ifadelerine dayanarak, eğitim ve destek faaliyetlerinin, faaliyet türüne bakılmaksızın, ağ oluşturma, işbirliği ve ortaklık için fırsatlar yarattığı söylenebilir. Ek olarak, daha fazla ülke içeren eğitim ve destek faaliyetlerinin ağ oluşturma konusunda daha iyi koşullar yarattığını gözlemlemek de mümkündür. Örneğin, bir görüşmeci, faaliyetinde Almanya’dan yalnız bir, Azerbaycan’dan da birkaç katılımcı bulunması sebebiyle çok fazla bağlantı kuramadığını beyan etmiştir. Bu örnekte bile, görüşmeci temas kurmayı başarmış ve diğer katılımcıların projelerine katılmak için davet edilmiştir.

Ağ ve ortaklık oluşturma konusunda somut çıktılar göz önünde bulundurulduğunda, çoğu görüşmeci, ilerleyen aylar veya yıllar içinde ortakları ve ağları ile birlikte harekete geçmeyi planladıklarını; hâlihazırda, birlikte yeni projeler tasarladıkları ve/veya hazırladıklarını; diğer katılımcıların projelerinde ortak olarak yer aldıklarını, ya da faaliyetlerde beraber hazırladıkları projeleri Ulusal Ajans gibi bir finansman kuruluşuna sunacaklarını belirtmiştir. Görüşmecilerin hemen hepsi, sosyal medya ve e-posta aracılığıyla faaliyetlerinin katılımcılarıyla hâlen temas halinde olduklarını ve ağdaki birisinin bir etkinliği olduğunda, diğerlerine haber verdiğini ifade etmiştir. Bazı örneklerde, görüşmeciler, birlikte çalışmak veya gelecekte buluşmak üzere iletişim haline oldukları kişilerin olduğunu ancak ortada somut bir plan veya etkinlik olmadığını belirtmektedir. Bu bulgu, ikinci mülakatın faaliyetten yalnızca iki ay sonra yapıldığı ve bu durumun görüşmecilere amaçlarını gerçekleştirmeleri için yeterli zaman tanımadığı düşünüldüğünde, oldukça normal hale gelmektedir.

Eğitim ve destek faaliyetleri, aktörler ve paydaşlarla işbirliğini kapsayacak şekilde, özellikle gençlik politikasına atıfta bulunarak, kurumlararası ve/veya politik düzeyde ağ kurma ve savunuculuk düşünüldüğünde, yukarıda sözü edilen görüşmecilerden hiçbiri benzer somut sonuçlardan bahsetmediklerinden, çok verimli görünmemektedir.

Sonuçlar

Bu RAY-CAP ara raporu, RAY-CAP araştırması için genel teorik ve metodolojik çerçeveleri ortaya koymayı ve araştırmanın ülkeye özgü ön bulgularını tartışmayı amaçlamaktadır. Analiz, eğitim ve destek faaliyetlerine katılan Türkiyeli katılımcılarla gerçekleştirilen Birinci mülakat (faaliyetten önce) ve ikinci mülakat (faaliyetten iki ay sonra) vasıtasıyla toplanan verileri derleyerek hazırlanmış 10 yapılandırılmış protokolden oluşan Türkiye Ulusal Veri Tabanı'nda yer alan verilere dayanmaktadır. Sonuçlar, eğitim ve destek faaliyetlerinin görüşmeciler üzerindeki etkilerinin farklı yönleriyle ilgili ön bulguları sunmaktadır: faaliyetlerle ilgili beklentiler ve motivasyon üzerindeki etki; eğitim ve destek faaliyetlerinin Türkiye'deki gençlik çalışmaları ve gençlik çalışmaları uygulamaları üzerindeki etkisi; faaliyetlerin bireysel gençlik çalışanları ve onların çalışma yeterlikleri üzerindeki etkisi; ve ağ kurma ve işbirliği üzerindeki etkiler. Bu aşamada, etkinlikten 12 ay sonra aynı görüşmecilerle gerçekleştirilmesi planlanan üçüncü mülakatın da, bu sonuçların geçerliliğinin daha ayrıntılı bir şekilde analiz edilip 2017'de hazırlanacak RAY-CAP Ülke Final Raporu'nda sunulması için kayda değer kanıtlar sağlayacağını belirtmek önemlidir.

Eğitim ve destek faaliyetlerinden beklentiler ve motivasyon aslında katılımcıların eğitim ihtiyaçlarına işaret etmektedir. Veriler dikkate alındığında, faaliyetlere katılmadan önce görüşmecilerin eğitim ve destek faaliyetlerine ilişkin sahip oldukları ortak motivasyon ve beklentileri, ağ kurma ve kendi kurumlarını tanıtmaya, kişisel ve mesleki beklentiler, yeni şeyler öğrenme ve yaygın eğitim şeklinde kategorize edilebilir. Faaliyetten iki ay sonra toplanan veriler, görüşmecilerin faaliyete ilişkin oldukça yüksek olan beklentilerinin büyük ölçüde karşılandığını göstermektedir. Bu, yalnızca yeni katılımcılar için değil, deneyimli katılımcılar için de geçerli bir bulgudur. Eğitim ve destek faaliyetleriyle ilgili yüksek memnuniyetin sebepleri arasında eğitimcilerin nitelikleri, etkinliğin organizasyonu ve programı, faaliyet ve öğrenme çıktılarını saymak mümkündür.

Yapılandırılmış protokolün öngördüğü yapıya dayanarak, *eğitim ve destek faaliyetlerinin ulusal ve uluslararası gençlik çalışmaları uygulamaları üzerinde katılımcılarda neden oldukları değişiklikler ve kısa vadeli etkiler*, gençlik çalışmalarında

tematik öncelikler, geleceğe yönelik perspektifler ve gençlik çalışması arzuları, çıktılarının gençlik çalışmaları pratiğiyle olan ilgisi, katılımcılar için kurumsal destekle, deneyimlerin aktarımı ve kurumsal çevre üzerindeki etki bağlamında analiz edilmiştir.

Görüşmecilerin gençlik çalışmaları uygulamaları çeşitli temaları kapsamaktadır. Analiz, eğitim ve destek faaliyetlerinin görüşmecilerin *tematik önceliklerini* önemli ölçüde değiştirmemesine rağmen, görüşmecilerin gençlik çalışmaları portföyüne yeni konular ve hedef grupları ekleyebileceklerini göstermektedir. Bu durum, muhtemelen, görüşmecilerin zaten çalışma alanları ve temaları ile ilgili faaliyetleri seçtikleri gerçeğinden kaynaklanmaktadır.

Analiz, görüşmecilerin farklı motivasyonlara ve gençlik çalışmaları arzularına sahip olduklarını göstermektedir. Eğitim ve destek faaliyetlerinin, görüşmecilerin *gelecekteki gençlik çalışmaları perspektiflerine* ve *arzularına* olumlu katkılarda bulduklarını ve onları daha fazla eğitim almaya ve gençlik çalışmaları kapasitelerini geliştirmek için hareketliliğe motive ettiğini görmek mümkündür. Faaliyetler, katılımcıların gençlik çalışmaları algılarını değiştirerek ve onlara gelecekte gerçekleştirebilecekleri özellikle de uluslararası faaliyetler için ilham vererek gençlik çalışmalarının gelişimine katkıda bulunmaktadır. Bu faaliyetlerin katılımcıları, özellikle yeni gelenler için, kuruluşlar, gönüllüler ve gençlik çalışmaları pratiği yoluyla gençlik çalışmalarına dâhil olmaya motive etmekte büyük bir etkisi vardır.

Görüşmeciler, hiç şüphesiz, *faaliyetlerin çıktılarını kendilerinin gençlik çalışmaları pratikleriyle alakalı* bulmaktadır. Bu alaka üç kategoride ortaya çıkmaktadır: Öğrenilen yöntemler; gelişmiş gençlik çalışmaları vizyonu ve gençlik çalışmalarının bir parçası olarak projeler. Görüşmeciler hâlihazırda gençlik çalışmaları pratiklerinde öğrendikleri yöntemleri benimsemeye ve uygulamaya başlamışlar; yerel ve uluslararası boyutlar da dâhil olmak üzere gençlik vizyonlarını genişletmişler ve gençlik projelerini nasıl geliştirecekleri ve uygulayacakları konusunda deneyim sahibi olmuşlardır.

Görüşmecilerin etkinliklere katılımları için *kurumsal destek* çok yüksek görünmemektedir. Görüşmecilerin faaliyetleri genellikle kendilerinin bulduklarını,

başvuruyu şahsen yaparak kuruluşlarına katılımlarıyla ilgili bildirimde bulduklarını görmek mümkündür. Yine de, kuruluşlar genellikle katılımcılara destek olmakta, ancak onların katılımlarıyla ilgili büyük beklentiler içine girmemektedirler. Çeşitli kurumlarda geniş anlamda bir çeşit ihtiyaç analizi yapılıyor olsa da eğitim ve destek faaliyetlerine katılım ile ilgili özellikli ihtiyaç analizleri istisnaidir. Bu bağlamda, bu faaliyetlere katılım ile bu faaliyetlerin kurumlar için genel amaçlarını ve hedeflerini desteklemek ve gerçekleştirmek açısından araçsallığı arasında zayıf bir bağ bulunduğunu belirtmek mümkündür.

Görüşmecilerin *deneyimlerini aktarım* yolları söz konusu olduğunda, böyle bir aktarımın görüşmecilerin kuruluşlarıyla sınırlı olmadığını gözlemlemek mümkündür. Görüşmeciler, kendi kuruluşları ve iş arkadaşları için hazırlanan sunumlara, raporlara ve atölye çalışmalarına ek olarak, deneyimlerini diğer kuruluşlarla, işyerlerinde meslektaşlarıyla, okullarında akranlarıyla ve arkadaşlarıyla paylaşmaktadır. *Kurumsal çevrede değişim yaratmanın yolları*, deneyimlerin günlük gençlik çalışmaları faaliyetleri aracılığıyla hayata geçirilmelerini ve uygulanmaya konmalarını da kapsamaktadır. Buna ek olarak, görüşmeciler, faaliyetlerde öğrendikleri yöntemleri kullanmakta ve farklı teknikleri kurumun diğer üyelerine aktarmaktadır.

Analizin diğer bir kategorisi, *eğitim ve destek faaliyetlerinin bireysel gençlik çalışanlarına ve gençlik çalışma yeterliklerine etkisidir*. Bu bağlamda, çoğunlukla bilgi ve değerler/tavırlara atıflarda bulunarak analizi, kişisel gelişim alanları, uygulanan yöntemler ve eğitim yaklaşımları, AB değerleri/konuları/ımağı ve kültürlerarası öğrenme ve eğitim kategorilerine ayırmak mümkündür.

Kişisel gelişim alanları, gençlik çalışmalarına yönelik güçlü yönler geliştirmenin ve zayıf yönlerin üstesinden gelmenin yanı sıra öz farkındalık, aktif dinleme ve yaratıcılığı kapsayacak şekilde kendini gerçekleştirmeye ilişkili kişisel niteliklerle bağlantılı olarak analiz edilmiştir. Buna ek olarak, faaliyetlerde edinilen yeni bilgiler ve yeni tavırlar da analizin bir parçasıdır. Sonuçlar, faaliyetlerin, güçlü yönlerini geliştirmelerinde ve zayıf yönlerinin üstesinden gelmelerinde görüşmecilere yardım ettiğini ve bu bağlamda görüşmecilerin gençlik çalışmalarıyla ilgili kişisel gelişimlerine büyük katkıda

bulduğunu göstermektedir. Bu faydalar, özgüvenin artmasını, dil becerilerinin geliştirilmesini ve sosyal sorunlar hakkında farkındalığın artmasını içermektedir. Buna ek olarak, görüşmeciler, özellikle faaliyetlerin ve proje çalışmalarının temaları ve konuları ile ilgili geniş yelpazede yeni bilgi ve hem kişisel hem de gençlik çalışmaları düzeyinde yeni tavırlar edinmektedir.

Analiz, faaliyetlerde uygulanan *yöntem ve eğitim yaklaşımlarının*, görüşmecilerin uluslararası gençlik çalışmalarındaki yeterliklerini, bir başka deyişle gençlik çalışmaları pratiklerini (eylem) geliştirmelerinde; ve bunların iş hayatına ve/veya uygulamaya aktarım açısından güçlü yönler geliştirmelerinde ve zayıf yönlerini aşmalarında yardımcı olduğunu göstermektedir. Görüşmecilerin çoğu, daha bu yöntemlerle karşılaşmış olsalar bile, yöntemlerden memnundur. Bu bağlamda, karışık grup faaliyetleri; girdi yapılan oturumları; oyunlar; buz kırma/kaynaştırma etkinlikleri, (günlük ya da etkinlik için) derinlemesine düşünme oturumları; doğayla çalışmak gibi fiziksel etkinlikleri; anketler, geri besleme ve faaliyet raporları; temayla ilgili kuruluşlara saha ziyaretleri; atölyeler; faaliyetin sonuç değerlendirmesi; yaratıcı drama; “kanvas model” gibi farklı modellerin denenmesi; simülasyon egzersizi; yenilikçi interaktif sunumlar; tartışmalar; problem çözme kapasitelerini geliştirmeye yardımcı olan tiyatro ve rol yapma oyunları ve alan/saha ziyaretleri gibi çok farklı yöntemler dile getirilmiştir.

Gençlik çalışması yeterliklerinin önemli bir boyutu olan *Avrupa değerleri*, *Avrupa meseleleri* ve *Avrupa Birliği imajı bağlamında* eğitim ve destek faaliyetlerine katılanların *tavırları/değerlerine* gelindiğinde, bulgular, ciddi seviyede gelişme ve değişme göstermektedir. Görüşmecilerin demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü, barış, bireylere ve bireylerin gelişimine verilen değer, ayrımcılık yapmama ve katılımın sağlanması gibi Avrupa değerleri hakkındaki algıları olumlu yönde değişmiş görünmektedir. Buna ek olarak, görüşmeciler, Avrupa Birliği ülkelerinde demokrasinin ve barışın uygulanışı ve özellikle çocuklar ve gençler gibi belirli hedef gruplarına yönelik farklı uygulamalar gibi bir dizi yeni Avrupa konusunu keşfetmişlerdir. Avrupa Birliği'nin imajı açısından, eğitim ve destek faaliyetlerinin, görüşmecilerin AB'ye

yönelik olumlu görüşlerini pekiştirdiği ve AB'ye olan inançlarını arttırdığını gözlemlemek mümkündür.

Etkinlikler sonrasında, görüşmecilerin *kültürlerarası öğrenme ve eğitim* konusuna ilişkin algılarında, özellikle farkındalık yaratma ve kültürel çeşitlilikle başa çıkma açısından kayda değer, kültürlerarası söylem ve kimlikler açısından ise nispeten sınırlı değişim ve gelişimler ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, uluslararası/Avrupa gençlik çalışmalarının amaçlarından birinin kültürel çeşitlilik hakkında olumlu tutumlar geliştirmek olduğu kabul edilmekte ve farklı kültürlerle bir araya gelmenin bu kültürleri internette öğrenmekten daha olumlu bir yöntem olduğu düşünülmektedir.

Son olarak, eğitim ve destek faaliyetlerinin önemli bir etkisi *ağ kurma ve işbirliği* konularında gözlemlenebilmektedir. Analiz, eğitim ve destek faaliyetleri yoluyla ağ kurma, işbirliği ve ortaklıklar için yaratılmış fırsatlara ilişkin çok sayıda kanıt göstermektedir. Faaliyetin özellikle ağ ve ortaklıklar için tasarlanmadığı durumlarda dahi, yeni ağlar oluşturulmaktadır. Birçok görüşmecinin belirttiği gibi, görüşmecilerin ilerleyen aylar veya yıllar içerisinde ortakları ve ağları ile birlikte harekete geçmeyi planlamaları, hali hazırda birlikte yeni projeler tasarlamaları ve hazırlamaları, diğer katılımcıların projelerinde ortak olarak yer aldığı ve etkinlikte diğer katılımcılarla beraber hazırlıkları projeleri birlikte Ulusal Ajans gibi fon sağlayan bir kuruma sunmaları, söz konusu ağlar ve ortaklıkların somut sonuçlar yarattığını göstermektedir. Ancak, özellikle aktörleri ve paydaşları dâhil edecek şekilde gençlik politikasına atıfla kurumlararası ve/veya politik düzeyde ağ kurma ve savunuculuk göz önünde bulundurulduğunda, hiçbir görüşmeci yukarıdaki benzer somut çıktılardan söz etmediğinden, eğitim ve destek faaliyetleri çok da verimli görünmemektedir.

Kaynakça

Baykuş Gençlik Eğitimleri (2008) *Gençlik Çalışması*, N. Öztürk and G. Nemutlu (eds), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. İstanbul.

Bee, C. and Kaya, A. (2016) “Youth and Active Citizenship in Turkey: Engagement, Participation and Emancipation”, *Southeast European and Black Sea Studies*, DOI: 10.1080/14683857.2016.1232893

Bergstein, R., García López, M. A., and Teichmann, U. (2014). *Developing Quality of Youth Work in Europe. The European Training Strategy of the Youth in Action Programme (2007-2013)*, SALTO Training and Cooperation Resource Centre. <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3029/ETS-2007-13-Journal.pdf>

Certel, E. (2007) “Türkiye’de Gençlik Yapılanmaları ve Gençlere Sunulan İmkanlar”, Karşılaştırmalı Çocuk ve Gençlik Politikaları ve Hizmetleri Yüksek Lisans Dersi kapsamında hazırlanmış Yayınlanmamış Ödev, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Bölümü, Ocak 2007, Ankara.

Chisholm, L., Hoskins, B., Søgaaard Sorensen, M., Moos, L., and Jensen, I. (2006) Advanced Training for Trainers in Europe (ATTE). Pilot course under the Council of Europe and the European Commission. Youth Worker Training Partnership Programme 2001-2003. Vol. 2, External Evaluation, Final Report. <http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/atte-training>.

Council of Europe (2007) *European Portfolio for Youth Leaders and Youth Workers*. Council of Europe. http://www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Resources/Portfolio/Portfolio_en.pdf.

Council of Europe (2015a) *History of Youth Work*, <http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/history-of-youth-work?inheritRedirect=true>.

Council of Europe (2015b) *Portfolio Competence Framework. Tool for Assessing and Developing Youth Work Competence*, <http://www.coe.int/en/web/youth-portfolio/youth-work-competence>

Erol, M. (ed.) (2007) *Türkiye’de Hak Temelli STK’lar: Sorunlar ve Çözüm Arayışları*, Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM): Ankara.

European Commission (Ed.) (2014) *Working with Young People: The Value of Youth Work in the European Union*, http://ec.europa.eu/youth/library/study/youth-work-report_en.pdf.

Fennes, H., and Otten, H. (2008) *Quality in Non-formal Education and Training in the Field of European Youth Work*, <https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1615/TrainingQualityandCompetenceStudy.pdf>

Göksel, A. (2009) *Study on Youth Policies in the Mediterranean Partner Countries: Turkey*, Euro-Med Youth III Programme; Regional Capacity Building and Support Unit at INJEP.

Lauritzen, P. (2006). *Youth Work*, Council of Europe. Glossary – Youth work. <http://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/history-of-youth-work?inheritRedirect=true>.

Lüküslü, D. (2015) *Türkiye’de ‘Gençlik Miti’: 1980 Sonrası Türkiye Gençliği*, İletişim Yayınları.

Lüküslü, G. D. (2008) “Günümüz Türkiye Gençliği: Ne Kayıp Bir Kuşak Ne de Ülkenin Aydınlik Geleceği”, in N. Yentürk, Y. Kurtaran, G. Nemutlu (et al.) *Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: İstanbul.

Nemutlu, G. (2008) “Türkiye Sivil Alanında Gençlik Çalışmasının Tarihsel Gelişimi”, in N. Yentürk, Y. Kurtaran, G. Nemutlu (et al.) *Türkiye’de Gençlik Çalışması ve Politikaları*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları: İstanbul.

Neyzi, L. (2001) “Object or subject? The Paradox of ‘youth’ in Turkey”, *International Journal of Middle East Studies*, Vol: 33, (2001), pp. 411–432.

Neyzi, L. (2011) Türkiye’de kamusal söylemde gençlik kurgusunun değişimi, in A. Telli Aydemir (ed.) *Katılımın “e-hali”*: *Gençlerin Sanal Alemi*. İstanbul: Alternatif Bilişim. pp. 25-47.

Otten, H. (2009). *Ten Theses on the Correlation between European Youth Work, Intercultural Learning and the Qualification and Professionalisation Demands on Full and Part-time Staff Working in such Contexts*. <http://www.nonformality.org/wp-content/uploads/2007/11/ten.pdf>

Pantea, M. C. (2012). *Mapping of Competences needed by Youth Workers to Support Young People in International Learning Mobility Projects*. Partnership between the Council of Europe and the European Commission in the Field of Youth. http://youth-partnership-eu.coe.int/youth-partnership/documents/EKCYP/Youth_Policy/docs/Mobility/Youth_work/Mapping_of_competencies_Final.pdf

Sütlü, A.F. (2007) “Gençlik”, in M. Erol (ed.) *Türkiye’de Hak Temelli STK’lar: Sorunlar ve Çözüm Arayışları*, Sivil Toplum Geliştirme Merkezi - STGM: Ankara.

Tarih Vakfı (2002) *STK’larda Gönüllülük ve Gençlik*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Üzmez, A. (2015) “Türkiye’de Gençlik ve Gönüllülük Çalışmaları Literatürü Üzerine Bir Değerlendirme”, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, April 2015, 3(1), pp. 5-38.

Yentürk, N., Kurtaran, Y., Uran, Ş., Yurttagüler, L., Akyüz, A. ve Nemutlu, G. (2006) *İstanbul Gençliği-STK Üyeliği bir Fark Yaratıyor mu?*, Gençlik Çalışmaları Birimi Araştırma Raporu, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi.

Ek 1: RAY-CAP Ulusal Veri Tabanında yer alan görüşmecilerin listesi

Kategori	Faaliyet Türü	Cinsiyet	Yaş (2016 itibariyle)	Proje Adı / Numarası	Mülakat 1 Tarihi	Mülakat 2 Tarihi	Faaliyet Yeri	Katılımcının İkameti	Katılımcının Kurumu
TCA	Eğitim kursu	Erkek	23	Communication Matters II Training Course	26.02.2016	15.05.2016	Malta	Ankara-Kırıkkale	Doğal Yaşam Derneği
TCA	Seminer / Konferans	Erkek	42	Peer Learning on Work with Young People in Closed Institutions	22.02.2016	13.05.2016	Letonya	Karaman	Karaman Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
TCA	Ortaklık Kurma Faaliyeti	Kadın	28	Making the Difference 3: A North-South Partnership Building Activity	19.05.2016	25.08.2016	Portekiz	Kilis	Yeşilay Cemiyeti
TCA	Seminer / Konferans	Erkek	33	Formal-Non-Formal Youth Work in School Seminar	23.04.2016	26.07.2016	Estonya	Bursa	Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü
TCA	Eğitim kursu	Erkek	39	NFL-Business Training Course for Youth Workers	9.05.2016	21.06.2016	Polanya	Artvin	Hopa Halk Eğitim Merkezi
TCA	Eğitim kursu	Kadın	28	Life Love Youthpass 2 Training Course	27.02.2016	13.05.2016	İspanya	Balıkesir	Gençlik Sosyal Gelişim Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	23	Lifeline Water (Cansuyu) (2015-2-TR01-KA105-023199)	18.02.2016	31.05.2016	İstanbul/Türkiye	Ankara	Özgürlük Araştırmaları Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Erkek	28	Non Formal Education of The Physically Handicapped in Sport (2015-3-TR01-KA105-024777)	20.04.2016	2.07.2016	Çanakkale/Türkiye	Çanakkale	Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	21	Keep Educate Your Skills about Employment (2015-3-RO01-KA105-022654)	18.04.2016	18.06.2016	Romanya	Ankara	Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	26	Reducing Early School Leaving Through Art (2015-3-TR01-KA105-024498)	14.06.2016	25.08.2016	Gaziantep/Türkiye	Gaziantep	Dramatopia

Ek 2: Diğer Görüşmecilerin Listesi

Kategori	Faaliyet Türü	Cinsiyet	Yaş (2016 itibariyle)	Proje Adı / Numarası	Mülakat 1 Tarihi	Mülakat 2 Tarihi	Faaliyet Yeri	Katılımcının İkameti	Katılımcının Kurumu
TCA	Eğitim kursu	Kadın	28	Piece of Peace in Piispala Training Course	16.01.2016	10.04.2016	Finlandiya	Isparta	Süleyman Demirel Üniversitesi
TCA	Eğitmenlerin Eğitimi	Erkek	28	Training of Trainers for European Erasmus+: Youth in Action Projects 2015/2016 Training Course 2 nd Seminar	10.02.2016	7.06.2016	Almanya	İstanbul	Arel Üniversitesi
TCA	Eğitmenlerin Eğitimi	Kadın	28	Training of Trainers for European Erasmus+: Youth in Action Projects 2015/2016 Training Course 2 nd Seminar	10.02.2016	6.06.2016	Almanya	Eskişehir	Gençlik Hakları Derneği
TCA	Uzun dönem Eğitim kursu	Erkek	40	7 th Sense	18.02.2016	10.05.2016	İtalya	Ankara	Eğitim 2023
TCA	Konferans	Erkek	29	On track - Different youth work approaches for different NEET situations	10.04.2016	13.06.2016	Slovakya	Bursa	Bursa Valiliği
TCA	Konferans	Erkek	33	On track - Different youth work approaches for different NEET situations	10.04.2016	10.06.2016	Slovakya	İstanbul	75. Yıl Cumhuriyet Meslek Lisesi
KA1-GÇH	İrtibat kurma	Erkek	22	Contact Making Event for Cultural Diversity Projects (2015-3-TR01-KA105-024199)	10.04.2016	11.06.2016	İstanbul/ Türkiye	İstanbul	Sivil Toplum Örgütü
KA1-GÇH	İrtibat kurma	Kadın	23	Contact Making Event for Cultural Diversity Projects (2015-3-TR01-KA105-024199)	12.04.2016	11.06.2016	İstanbul/ Türkiye	İstanbul	Sivil Toplum Örgütü
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Erkek	20-29	Keep Educate Your Skills about Employment (2015-3-RO01-KA105-022654)	19.04.2016	13.07.2016	Romanya	Ankara	Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Erkek	47	Non Formal Education of The Physically Handicapped in Sport (2015-3-TR01-KA105-024777)	20.04.2016	18.06.2016	Çanakale/ Türkiye	Çanakkale	Aktif Gençlik ve Spor Kulübü Derneği
TCA	Eğitim kursu	Erkek	31	Youthful Europe” – South Mediterranean Edition Training Course	23.04.2016	15.06.2016	Tunus	İstanbul	Maltepe Gençlik Merkezi
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	20-29	JuKaVa nonformal method – learning through playing (2015-3-RO01-KA105-022888)	5.05.2016	28.07.2016	Romanya	Düzce	Akder
KA1-GÇH	Eğitim kursu	Kadın	30	Reducing Early School Leaving Through Art (2015-3-TR01-KA105-024498)	13.06.2016	25.08.2016	Gaziantep/ Türkiye	Gaziantep	Dramatopya

